Günlük Siyasi Gazete

Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Gerçek

Sayı 111
19 EYLÜL 1979
500 Kuruş

Seçimde Yüzbinlerce Yurttaş Oy Kullanamayacak

● **Seçmen yurttaşların listelere itirazda bulunarak adlarını kütüklere yazdırmak istemelerine rağmen önemli bir seçmen bölümünün ilk itirazlarda listelere kaydedilmedikleri görüldü.**

Yeni Seçim Yasasına göre seçmen kütüklerinin yeniden düzenlenmesi, kütüklerde ve sandık seçmen listelerinde önemli eksikliklere yolaçmıştır. 27 Temmuz'da yapılan yazım sırasında yüzbinlerce kişinin adlarının kütüklere yazılmadığı bildirilmektedir.

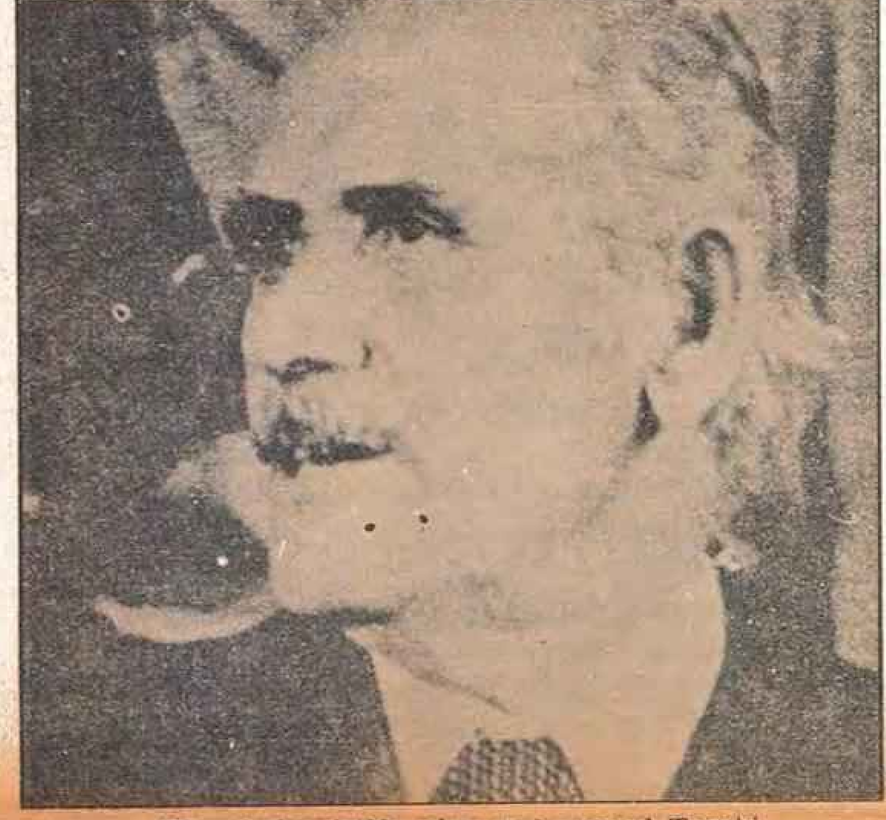
Daha sonra, seçmen kütüklerine itiraz süresi boyunca da bu eksikliklerin tamamlanmadığı görülmüştür.

Yeni yasaya göre seçmen kütüklerine yapılan itirazlar için ancak ilçe seçim kurullarına başvurulabilmektedir. Eski uygulamada ilk itirazların mahalle muhtarlıklarına yapılması mümkündü. Ama seçimleri de bir sahtecilik alanı haline getiren çeşitli siyasal partilerin bu yolla çok sayıda naylon seçmen yazdırması nedeniyle, muhdoğrudan ilçe seçim kurullarına başvurmaları gereği doğmuştur. Bu ise hem büyük kentlerde, hem de Anatarlıklar ilk itiraz merci olmaktan çıkarılmıştı.

Ne var ki, bu kez de, seçmen yurttaşların listelere itirazda bulunarak adlarını kütüklere yazdırmaları için

Devamı s. 5, sütun 4'te

Afganistan'da Devlet Başkanı Değişti

Görevinden istifa eden Muhammed Taraki

Hafızullah Amin

● **SAĞLIK NEDENLERİYLE GÖREVİNDEN AYRILAN TARAKİ'NİN YERİNE BAŞBAKAN HAFIZULLAH AMİN GETİRİLDİ.**

Görevinden istifa eden Afganistan devlet başkanı Nur Muhammed Taraki'nin sağ-

Devamı s. 5, sütun 4'te

Gerçek Durum

Anti-Faşist Dayanışma

Faşizmin ve gericiliğin saldırıları dinmeksizin sürüyor. Sosyal demokrasi iki yıla yaklaşan icraatındaki basiretsizlikler, beceriksizlikler ve tutarsızlıklarla kitlelerin özlemlerine ters düşmekle kalmadı, demokrasi düşmanlarının da ekmeğine yağ sürdü. Demokratik kamuoyu, işbaşına geldiğinden bu yana CHP'den anti faşist mücadele konusunda, demokratik hak ve özgürlüklerle ilgili vaadlerini tutmasını bekledi. Ama sosyal demokrasi kitlelere dayanacağına, kitlelerin demokratik özlemlerinden destek alacağına, demokrasiyi rafa kaldıracağını açık açık ilan eden tekelci burjuvaziyi yeğledi. Onun bencil çıkarları üzerine kurulu ekonomiyi, yine onun talepleri doğrultusunda bunalımdan kurtaracağını sandı. Tekelcilerin tercihi olan «Batı»yı kapı kapı dolaştı. Kurtuluşu «Batı»da gördükçe, yardımı «Batı»da aradıkça ekonominin labirentlerinde kayboldu. Sonuçta «Batı», yani emperyalizm sosyal demokrasiyi tam anlamıyla teslim aldı.

Şimdi tüm gericiler, faşizm özlemcileri ve faşistler CHP ağırlıklı Hükümet'i son bir hamleyle çökertmenin hazırlığı içindeler. İki yıla kalmadan sıfırı tüketen sosyal demokrasinin, seçim döneminde yoğunlaşan ve seçim sonuçlarında somutlanması planlanan son saldırılara dayanması pek olası gözükmüyor.

Gerçekler bu kadar yalınken sosyal demokrasi hâlâ daha bindiği dalı kesmeye devam ediyor. Faşist milliyetçi hareket, diğer demokrasi yanlılarıyla birlikte sosyal demokrasiyi de boy hedefi aldığını açıkca ilan ediyor. Ve sosyal demokrasinin, faşist zorbalığın kaynakları üzerine gitmeyerek, ona gösterdiği «müsamaha»dan yararlanıp ülkeyi kana bulamaya devam ediyor. Her geçen gün sosyal demokrasinin acz hanesine yeni başarısızlıklar yazılıyor. Zaten uzunca bir süredir kesinlik kazanan, «terörün önünün CHP tarafından alınamayacağı» kanısı toplumda iyice yaygınlaştırılıyor. Böylece ülkede, çözümü Güney Kore, Brezilya gibi «otoriter bir rejim»de gören demokrasi düşmanı tekelci burjuvazinin emellerine uygun şartların olgunlaştırılmasına çalışılıyor. Aynı zamanda demokrasiyi askıya alacak böylesi bir rejimde rol almaya heves edenlerin de iştahları kabartılıyor.

Ülkenin üzerinde böylesine kara bulutların dolaştırılması elbetteki iç açıcı değil. Ancak olumsuzluklar kadar, bunalımın üstesinden gelinebileceğini gösteren olumluluklar da var. En başta da gericiliğin ve fa-

İLK SEÇİM GEZİSİNDEN ANKARA'YA DÖNEN

Ecevit Seçim Gezisini Değerlendirdi

Başbakan, CHP örgütünün iktidarda seçim çalışması yöntemlerini henüz saptayamadığını söyledi.

CHP Genel Başkanı ve Başbakan Bülent Ecevit, parti örgütünün iktidarda henüz seçim çalışması yöntemlerini saptayamadığını söyledi. Başbakan, Hatay, Rize ve Artvin'e yaptığı seçim gezisinden dönerken, Trabzon havaalanında basın mensuplarıyla sohbet ederek, gezdiği illerin genel bir değerlendirmesini yaptı.

CHP Genel Başkanı ve Başbakan Bülent Ecevit, örgütün iktidardayken nasıl çalışabileceğine dair yöntemleri henüz saptayamamış oluşuyla ilgili olarak şöyle dedi:

«Genellikle örgütle ilgili izlenimim şudur: İktidarda çalışma ve zamanı değerlendirme yöntemleri henüz saptanmamış. Bunu bir gözlemim olarak söylüyorum. Nihayet 27 yılın büyük bir kısmında muhalefette kalan bir örgütün, iktidarın çalışmaları konusunda eksiklikleri var, muhalefetin çalışmalarına göre koşullanmış.»

Konuşmasında Artvin'deki gelişmeleri de değerlendiren Ecevit, bu yörede bazı grupların eylemlerini bahane ederek sol'u suçlar mahiyette sözler söyledi. Artvin'deki yoğun jandarma baskısına halkın duyduğu tepkiyi hedefinden saptırmak için Ecevit «bir sol gurubun» CHP oylarının yüzde 70-80 olduğu yerlerde seçimleri boykot etmek istediklerini, halkınsa bunlara büyük "tepki" gösterdiğini söyledi. Ecevit, «Bazı sağ partilerin oy oranlarının çok yüksek olduğu yerlerde böyle davranışlar yok,» dedi.

Erbakan Yine CHP ve AP'ye Çattı

Van (a.a.) — 14 Ekim seçimleri nedeniyle Van, Hakkari, Bitlis, Muş illerini kapsayan bir propaganda gezisine çıkan Milli Selamet Partisi Genel Başkanı Necmettin Erbakan Özalp'de yaptığı konuşmada CHP ve AP'yi «faizci iki zalim parti» olarak niteledi. Erbakan özetle, «CHP 2 yılda bu millete ne verdi? Sonunda mazot kuyrukları meydana geldi. AP demek gazoz, montaj, lâhana demektir. Biz 4 yıllık iktidar dönemimizde ağır sanayi ve motor fabrikalarının temelini

Devamı s. 5, sütun 6'da

El Salvador'da Faşist Rejime Tepki Büyüyor

San Salvador — Ekonomisinden askerine, basınından kültür hayatına kadar tamamen ABD'nin güdümündeki San Salvador'un faşist cunta hükümetine karşı demokratik güçler arasında tepki büyüyor. Şimdiye kadar bir çok kişinin «kaybolduğu», aralarında öğretmen, öğrenci, ve katolik papazların da bulunduğu bir çok kişinin kurşunlandığı El Salvador, Nikaragua'da Somoza rejiminin devrilmesinden sonra ABD'nin korkulu rüyası oldu.

Geçtiğimiz cuma günü ücretlerin artırılması ve faşist güçlerin saldırılarına karşı can güvenliklerinin sağlanması için direnişe geçen 20.000 öğretmen, başkentte büyük bir gösteri düzenledi. Gösteri diğer halk kesimleri ve öğrencileri tarafından da desteklendi. Yürüyüşe müdahale eden faşist güçler polisin ikazına rağmen dağılmamış ve yürüyüşçülerin üstüne ateş açmışlardı. Açılan ateş sırasında iki öğrenci ölmüş ve çok sayıda gösterici yaralanmıştı.

Geçtiğimiz hafta içinde de 7 öğrenci öldürülmüş ve öğrencilerin ulusal muhafızlar tarafından öldürüldüğü açıklanmıştır.

Orta Amerika'nın en küçük, ancak nüfus bakımından en kalabalık ülkesi El Salvador'da olaylar 1972 yılından beri sürüyor. 1972 yılında yapılan Başbakanlık seçimlerinde Hristiyan Demokrat adayın yenilgiye uğramasından sonra muhalefet partileri seçimlere hile yapıldığını ve sonucu kabul etmeyeceklerini açıklamışlardı. Aynı olay 1977 yılında da tekrar edince, ülkedeki sol güçler faşist yönetime karşı ortak mücadele kararı almışlardı. Bu karara karşı faşistler hükümet desteğinde terör eylemlerini hızlandırmış, çok sayıda solcu işçi ve öğrenciyi kurşunlamışlardı.

1961 yılından beri faşist askeri hükümetlerin yönettiği El Salvador'da tek bir parti var. Milli Uzlaşma Partisi (Partidu de Conciliacion Nacional) hükümet başkanı hangi albay ya

Devamı s. 5, sütun 6'da

Gaziantep Belediye Başkanvekili Öldürüldü

Gaziantep (a.a.) — Gaziantep Belediye Başkanvekili ve CHP il yönetim kurulu üyesi Dr. Rauf Yılmazer'i Halk muayene odasından çıkıp hastahaneye gittiği sırada özel otosunda kurşunlayıp ağır yaralayan saldırganların aranmasına devam ediliyor. Dr. Yılmazer kaldırıldığı hastahanede kurtarılamayarak öldü. Olayla ilgili 3 kişi gözaltına alındı.

Öte yandan aynı gün Gaziantep'te biri banka olan iki yere patlayıcı madde de atılmış, can kaybı olmamıştı. Bankaya patlayıcı madde koyan ve patlama sonucu camları kırılan bir arabayla kaçmaya çalışan Mehmet Coşkun, Kenan Uğur, Fahri Aksu ve Fevzi Uzun adlı kişiler yakalandı, haklarında kovuşturmaya başlandı.

Türkiye-AET Görüşmeleri Bugün Başlıyor

● **Türkiye'nin, yükümlülüklerinin dondurulması konusunda geri adım atacağı bildiriliyor.**

● **Görüşmelerin ağırlık noktasını tarım ürünlerimizin ve yurt dışındaki işçilerimizin durumu teşkil ediyor.**

Devamı s. 5, sütün 1'de

GAZİOĞLU: İsimsiz Eğitim Neferleri Çocuklarımız İçin Görevdedir

Adana, Artvin, Burdur, Erzincan, Isparta, K. Maraş ve Muş illeri dışında ilköğretim yılı açıldı. Daha sonra açılacak köy okullarıyla birlikte ekim ayının başında bütün ilkokul öğrencileri ders yılına girmiş olacaklar.

Verilen bilgilere göre, bu yıl ilkokullarda okuyacak öğrencilerin sayısı 6 milyon 100 bin dolayındadır.

İlk öğretim yılının başlaması nedeniyle TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu'nu telefonla aradık ve bu konudaki görüşlerini sorduk. Gazioğlu, önce GERÇEK gazetesine, yeni yayın aşamasında başarılar diledi, gazetemizin ülkemizde demokratik güçlerin birliğine ve, devrimci-demokratik mücadeleye katkı getireceğine inandığını belirtti.

Gazioğlu, ilkokul ders yılının açılması vesilesiyle şöyle dedi:

«Türkiye'de ilk öğretimin parasız olduğu söylenir ve yasalarda böyle yazılıdır. Ne var ki, bu sadece sözde kalan boş bir iddiadır. İlköğretim de her şey gibi pahalı bir nitelik taşımaktadır.

Örgütümüzün yaptığı hesaplara göre, çocuğunu ilkokula gönderen her aile, ders yılı başında asgari beş bin lirayı aşkın masraf yapmak zorunda bırakılmaktadır. Küçücük bir defter 50 lira, basit bir kurşunkalem 12.5 liraya, sade bir okul çantası 500 liraya çıkmıştır. Çocuklarımızın kitap, defter masrafları tahmin edilemeyecek kadar yükselmiştir.

Bunun dışında, öğrencilerden ders yılı boyunca okul yönetimlerince sürekli para istenmektedir. Okul müdürleri, ya da öğretmenler, öğrenim için Milli Eğitim Müdürlüklerinden tahsisat alamadıklarından, gerekli masrafları velilerden istemeye zorlanmaktadırlar.

Böylece parasız olduğu söylenen ilköğretim, sadece paralı değil, aynı zamanda pahalı bir eğitime dönüşmüştür.

Bunun dışında, ilkokula gitmek lüksüne bile sahip olamayan çocuklarımızın sayısı 1.8 milyon dolaylarındadır. Büyük çoğunluğu köylerde bulunan bu çocuklarımız, salt okulsuzluktan dolayı cehalete mahkûm edilmiş-

Devamı s. 5, sütun 5'te

Sağlık Kuruluşları Tüm Yurtta Faşist Saldırıları Protesto Etti

● **Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Dr. Erdal Atabek: «Saldırıların amacı kitleleri demokratik çabalarından uzak tutmaktır. Saldırılara karşı tüm ilerici ve demokratlar birleşmelidir.»**

● **Adana'da faşist saldırganlarca katledilen Prof. Dr. Fikret Ünsal'ı anma ve saldırıları protesto eylemine yaygın katılım oldu**

Konuyla ilgili olarak Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Dr. Erdal Atabek, gazetemize görüşlerini açıkladı.

İstanbul (Gerçek) — Adana'da faşistlerce düzenlenen silâhlı saldırı sonucunda öldürülen Prof. Dr. Fikret Ünsal'ı anma ve faşist katliamları protesto için yurt çapında sağlık kuruluşlarında düzenlenen toplantılar dün yapıldı.

Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi'nin «terör kurbanı tüm yurttaşlarla son kurban Prof. Dr. Fikret Ünsal için» düzenlediği toplantılara, İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana'da geniş katılım oldu. İstanbul'da çağrıya

Devamı s. 5, sütun 6'da

Tüm Mühendis ve Mimarlar Bugün İş Bırakıyor

● **TMMOB EYLEMİN 90 BİN KİŞİYİ KAPSAYACAĞINI BELİRTTİ**

● **KAMU İŞYERLERİNDEKİ EYLEM BİR GÜN SÜRECEK**

● **EYLEMİ DİSK DE DESTEKLİYOR**

Ankara (anka) — Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Genel Başkanı Teoman Öztürk bugün birliğe bağlı tüm mühendis ve mimarların kamu işyerlerinde bir günlük işi bırakma eylemine geçeceklerini bildirdi. TMMOB ve bağlı odalar adına yapılan açıklamada, yan ödeme kararnamesiyle getirilen birkaç yüz liralık artışın gülünç olduğu belirtilerek, mimar ve mühendislerin sorunlarının baskılarla, faşist saldırılarla, yokluklar ve IMF'lerle ömür tüketen emekçi halkın sorunlarıyla bir olduğu ifade edildi.

Eylemin bir uyarı olmak üzere bir gün olarak belirlendiğini söyleyen Öztürk, «büyük bir kısmı kamu kesiminde çalışan, grevli toplu sözleşmeli sendikal haklara sahip olmadığı için ücretleri tek taraflı olarak belirlenen mühendis ve mimarların ücretlerini hayati giderleri karşılayacak biçimde değil de IMF'nin buyruklarına göre düzenlenmesini kabul etme olanağı yoktur» dedi.

TMMOB, kitlesi ile birlikte yıllardır ve özellikle son aylarda bu istemlerini dile getirmiş ve gerçekleşmesi için her yolu denemişlerdir:

Teknik hizmetin gerekli ve yeterli bir biçimde emekçi halkımızın çıkarları doğrultusunda ve yalnızca onun hizmetinde sunulabilmesi için tüm anti-demokratik uygulamalar ve baskılar giderilmeli, faşist odakların üstüne kararlı bir biçimde gidilmelidir.

Kamu kesiminde çalışanların görevli toplu sözleşmeli sendikal haklarını elde etmelerinin önündeki engeller kaldırılmalıdır.

Her alanda çalışanların arasındaki farklı uygulamalar kaldırılmalıdır.

Kısa sürede, mühendis mimar, tekniker, teknisyen ve benzeri teknik elemanlar arasında ayrıcalık yaratmayan, ön koşul olarak yalnızca yaşamak için gerekli ücretin sağlanmasını veri alan eşit işe eşit ücretin uygulanmasını

Devamı s. 5, sütun 7'de

Mısır Elçiliğini Basan Gerillaların İdamı İstendi

Ankara (a.a.) — Mısır'ın Ankara Büyükelçiliğini basan 4 Filistinli gerillanın duruşmaları Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı bir numaralı askeri mahkemesinde başlayacak. Askeri savcılık, gerillalardan Mervan Sebanu, Hüseyin Abdullah ve Muhammed ebu Zelad haklarında TCK'nun 450. maddesine göre ölüm cezası istendi.

«Filistin Devriminin Kartalları» örgütünde teğmen rütbesiyle görevli Mervan Sebanu için eylemde lider durumunda olması, diğerleri için de eylemde silah kullanarak ölüme yol açmaları dolayısıyla ölüm cezası istendi. Olay sırasında polis memuru Sadık Kocabaş ile bekçi Ali Babacan'ın öldürüldükleri kulübede bu iki gerillaların silahlarından çıkan mermi kovanları ve mermi parçaları bulunmuştu.

Dördüncü gerilla Mustafa Beşbeşi'nin ise ölümle sonuçlanan eyleme katıldığından dolayı ömür boyu hapsi istendi.

Olayda kullanılan silâhları Kilis Emniyet Amirliğinde görevli polis memuru İbrahim Avcı'nın verdiği kesinlikle saptandığı için bu polis memuru hakkında savcılık hapis cezası istemiş, gerillalara yataklık yapan ve yurt dışından uyuşturucu madde kaçakçılığı yaptığı saptanan Ömer Faruk Elden'in de ömür boyu hapsi istendi.

Gramofon Aydınlar

Demirtaş CEYHUN

Gorki, gerçekten o nefis kitabı «Edebiyat Yaşamım»da Anton Çehov'la ilgili düşüncelerini, anılarını yazarken şöyle bir olay anlatır: Çehov, bilgiçlik taslamaktan hoşlanmayan, böbürlenmeyen, üstten üstten konuşmayan, alabildiğine alçak gönüllü biridir. Hatta evine gelen konukların da öyle «kitaptan toplama sözcüklerle» konuşmalarına dayanamaz, ne yapar yapar o yapmacık kılıklarından soyuverir onları. «Bana öyle geliyor ki, Anton Pavloviç'in yanında herkes, güdüsel olarak, daha sade, daha dürüst, daha doğal olma isteği duyardı» diyor Gorki. İşte gene bir gün, genç, yakışıklı bir stajyer avukat gelir Çehov'la tanışmağa. Karşısında dikilir, kıvırcık saçlı başını sallaya çevire, çok güvenli bir tavırla, bilgiç bilgiç öykülerini eleştirir, önceden ezberlenmiş izlenimi veren söylevini çeker, alabildiğine kesin (kategorik) yargılarını acımasız bir biçimle söyler, her konuda üstten üstten konuşur.

Adam, böyle susmaksızın konuşur dururken, Çehov birden sözünü keser:

— Gramofondan hoşlanır mısınız? diye sorar.

Genç avukat bir an için şaşırırsa da, hemen başlar gene bu kez de gramofon üzerine «çağımızın eşsiz bir buluşu bu, bayılırım» filan diyerekten yeni bir söyleve.

Çehov, bir daha keser sözünü;

— Bense hiç dayanamam bu gramofona, der. Beş dakika bile dinleyemem.

«Niye?» diye sorulunca da;

— Bilmem ki nasıl anlatsam, der. Boyuna konuşuyor. Şarkı söylüyor güya. Ama hiçbir şey duymuyor. Duygusuz çünkü o.

Çehov'un bu sözlerini okuyunca, inanın çarpılmış gibi oldum. Gerçekten, son yıllarda ülkemizde de alabildiğine çoğalan bir aydın tipini bundan daha güzel betimleyebilecek bir başka imge düşünülebilir mi?

Her gün çevremizde binlercesini gördüğümüz, sabahtan akşama beyinlerindeki bir termoplastik maddeye tıpkı önceden kaydedilmişcesine susmaksızın konuşan, şarkılar söyleyen, şakıyan bu aydıncıklar, gerçekten birer gramofon. Duygusuz. Çevrelerinde olup bitenleri görmeyen, duymayan, ama herşeyi bilen, hep konuşan, hep konuşan...

İlginçtir, Batılının «intellectual» sözcüğünü, biz «aydın» sözcüğüyle karşılamışız.

Sanırım, arapça karşılığından esinlenilmiş bir çeviriyle. Çünkü «aydın»ın Arapça karşılığı «münevver». «Münevver» sözcüğü, «nur» kökünden türetilmiş. «Tenvir», «münevver» olmuş. Yani, aydınlık, aydınlatma anlamlarından, biz de «münevver»e «aydın» demişiz.

Oysa Batılının «intellectual» deyimi, «intellect» kökünden geliyor. Yani, akıl, akılla ilgili, anlık (duyu ve iradeden ayrı olarak düşünebilme yetkisi; usa vurma, yargılama, anlama erki) kökünden.

Kısacası, «intellectual», düşünebilme yetkisine sahip, usa vurma, yargılama, anlama erkine sahip kişi. Aydın'sa (Sözlük anlamıyla), «öğrenimli, bilgisi ve görgüsü olan» kimse. Biri etken, öteki tam karşıtı edilgen nitelikte.

Aydın, ışığın öz kaynağı değil çünkü. Işık üretmiyor. Bir başka kaynakça üretilmiş ışıkla aydınlatılıyor. Ama «intellectual», üretici. Üretici bir öz.

Acaba, bu nedenle, «gramofon aydın» diye yeni bir isim tamlaması yapmak anlamsız mı kaçıyor diye uzun boylu kuşkuya düşmedim de diyemem.

Ne ki, bu «aydın» sözcüğünün anlam açıklamaları konusunda daha önceleri yapılmış çok tamlama var, bizde. Örneğin, (şimdi aradım, buldum) 1955'lerde Yeni Ufuklar Dergisi'nde çıkmış, Vedat Günyol'un o zaman oldukça geniş yankılar uyandıran bir yazısı vardı. Aydınlarımızın bir bölüğünü «Bölmeli Kafalar» tamlamasıyla niteliyordu, o yazısında Günyol. «Adına aydın dediğimiz kişiler var, birbirleriyle uzlaşmaz düşüncelere kafalarında yer vermeyi düşünce özgürlüğü sayıyorlar,» diyordu. Gerçek aydının da, «Ekinli bir kafanın övünebileceği tek şey, birbiriyle uzlaşmaz düşüncelere yer vermemek, çelişmeleri ortadan kaldırmak, kısaca düşüncelerini (Günyol, burada düşüncelerini demiş, ama galiba yazarın genel mantığına göre düşünceleri demesi gerekirdi.) bir düzene sokabilmesi, yetisi değil midir?» diyerek tanımladıktan sonra, birinciler için «Bölmeli Kafalar» deyimini kullanıyordu.

Görüldüğü gibi, Günyol'un yazısında da aydın kişi, (yazının genel mantığı içinde) kafasında birbirleriyle çelişen düşüncelere (ve düşünürlere) yer verenler, yer vermeyenler şeklinde gruplandırılıyor. Kısacası, dilimizdeki «aydın» kavramından, biz aydınların bile çıkardığı anlam, «kafasını —birbirleriyle uyumlu veya çelişik— bilgilerle doldurmuş», «bilgi yüklenmiş» kişi... Veya, eğitimli kişi. Nitekim, Sözlükteki tanım da aynı. Aydın; öğrenimli, bilgisi ve görgüsü olan kimse.

Bu sözcüğün ingilizce karşılığı ise, «enlightened». Öğretilmiş, bilgilendirilmiş kişi.

Acıdır, dilimiz hem «intellectual»i, hem de «enlightened»ı tek bir sözcükle, «aydın» sözcüğüyle karşılıyor.

Acaba diyorum, aydın sözcüğüyle adlandırdığımız «aydınlarımızın», Çehov'un deyimiyle hep konuşmaları, ama tıpkı gramofon gibi hiç duymamaları, bu sözcüğün dar anlamının bilinçdışı bir şartlandırması mı bizleri?

Belki, 1955'lerde Günyol'u öfkelendirecek boyutlara ulaşan o «bölmeli kafalılık» bugün pek de öyle yaygın değil. Aydınlarımız (tam sözcük anlamıyla kullanıyorum burada), artık eskisi gibi «birbirleriyle uzlaşmaz düşüncelere, düşünürlere kafalarında yer vermiyorlar.» Kafalarında yer verdikleri düşünler (düşünceler) bir bütünlük içinde. Ya solcuyuz diyorlar, kafalarında sadece solcu düşüncelere yer ayırıyorlar, ya da sağcıyız diyorlar, ve sadece anti-sol düşüncelere kafalarında yer veriyorlar. Açıkçası, herkes kafasında yeterli düşünceye, dolayısıyla yeterli sihirli anahtara sahip olduğu inancında.

Arafta kalmış bir grup aydınımız ise, bu kampları eleştirmeyi düşünce özgürlüğü sanıyor. Daha doğrusu, hem metafiziği yadsımayı, hem de marksizmi acımasızca eleştirmeyi «gerçek» (!) aydın olmanın vazgeçilmez ilkesi sanıyor. İlginçtir, bu tavrı da üstelik sosyalizm adına takınıyor. Hem devrimcilik oynuyor, hem de «avangarde» sanata, düşünceye sahip çıkarak kendisine bir ayrıcalıklık yaratmağa çalışıyor.

Öte yandansa, «intellectual»imiz öylesine az ki...

Kitleleri «sosyalizme inandırmak» yerine, «sosyalizmle kurtulabileceğine inandırmak» arasındaki tehlikeyi bile nice «aydınımız (!)» farkedebilmiş değil.

Sanırım, hepimizin önündeki en önemli soru bu. Acaba ne yapmalı da, birer «gramofon aydın» olmaktan kurtulup, gerçek «intellectual» olabilmeli? Sadece bilgilendirilmekle yetinmeyip de, ne yapmalı da usa vurma, yargılama, anlama, düşünebilme yetisini geliştirip, yetki ve erke kavuşabilmeli?

Sanırım anca o zaman, külahımızı önümüze koyup, düşüneceğiz ve gerçeği kavrayabileceğiz.

AP-CHP KUTUPLAŞMASI TOPLUMDAKİ TEMEL KAMPLAŞMAYI TEMSİL ETMİYOR

Süreyya ÖNGEN

Türkiye'nin şu anki siyaset sahnesinde, CHP ile MC partileri arasındaki politik çekişme kamu oyunu siyasal bakımdan birinci plânda meşgul ediyor. Bu MC'nin politik öncüsünün AP olduğu düşünülürse, CHP ile MC arasındaki politik kavga, CHP-AP kutuplaşmasında somutlanıyor.

Geniş kamu oyunun politik dikkatlerinin sürekli olarak CHP-AP kamplaşmasında yoğunlaştırılması, egemen güçlerin hepsinin, düzeni savunan tüm çevrelerin istediği ve teşvik ettiği bir durumdur.

Çünkü bu iki parti, siyasal bakımdan farklı öngörüleri taşısalar da, her ikisi de kapitalist düzeni savunan ve koruyan partilerdir. AP'nin faşist işbirlikçisi olmasına karşı, CHP faşist ya da faşist işbirlikçisi bir parti değildir, genel anlamda faşizme karşıdır. Bu karşı çıkış, uzlaşmacı ve teslimiyetçi bir nitelik taşısa da, genel demokrasi anlayışları bakımından CHP ile AP arasında farklılıklar vardır.

Ama, CHP ile AP arasındaki kamu oyunu meşgul eden mücadeleler, hiçbir şekilde ülkedeki temel toplumsal kamplaşmaları temsil etmezler. Bu nedenle AP-CHP çatışması, siyaset sahnesinde, ne denli keskin sürerse sürsün, her iki parti de tekelci egemenlik altındaki kapitalist düzeni savunduğu sürece, aralarındaki kutuplaşma ve çatışma da temele değgin değildir. Yani görüntüdeki ve dolaysıyla geçicidir. AP ve CHP Türkiye'deki belirleyici toplumsal mücadelenin karşıt kamplarında bulunmamaktadırlar.

Bilimsel açıdan ve yaşanılan somut realite bakımından açıkça bellidir ki, Türkiye'deki temel toplumsal kamplaşma emperyalizm ve yerli ortakları ile emekçi halk güçleri arasındaki mücadelede somutlanmaktadır. Başka bir deyişle, Türkiye'de birbirine zıt iki temel kamptan birisini yerli-yabancı egemen sömürücü güçler, diğerini ise ezilen emekçi kitleler oluşturmaktadır.

Toplumdaki asıl kamplaşma budur. Bu temel kutuplaşmanın sosyal mücadele alanındaki belli başlı ve belirleyici bileşenlerini şöyle sıralamak mümkündür:

● İşçi olmayan diğer emekçi kitlelerin tekelci egemenliğe karşı verdikleri mücadele;

● Ezen ulus egemenliğine ve onun burjuva milliyetçiliğine karşı yürütülen ulusal demokratik mücadele;

● Faşizme ve faşist işbirlikçilerine karşı sürdürülen anti-faşist ve genel demokratik mücadele;

● Emperyalizme karşı devam eden genel anti-emperyalist mücadele.

Görüldüğü gibi bu mücadeleler genelde sınıfsal ve ulusal niteliklidir.

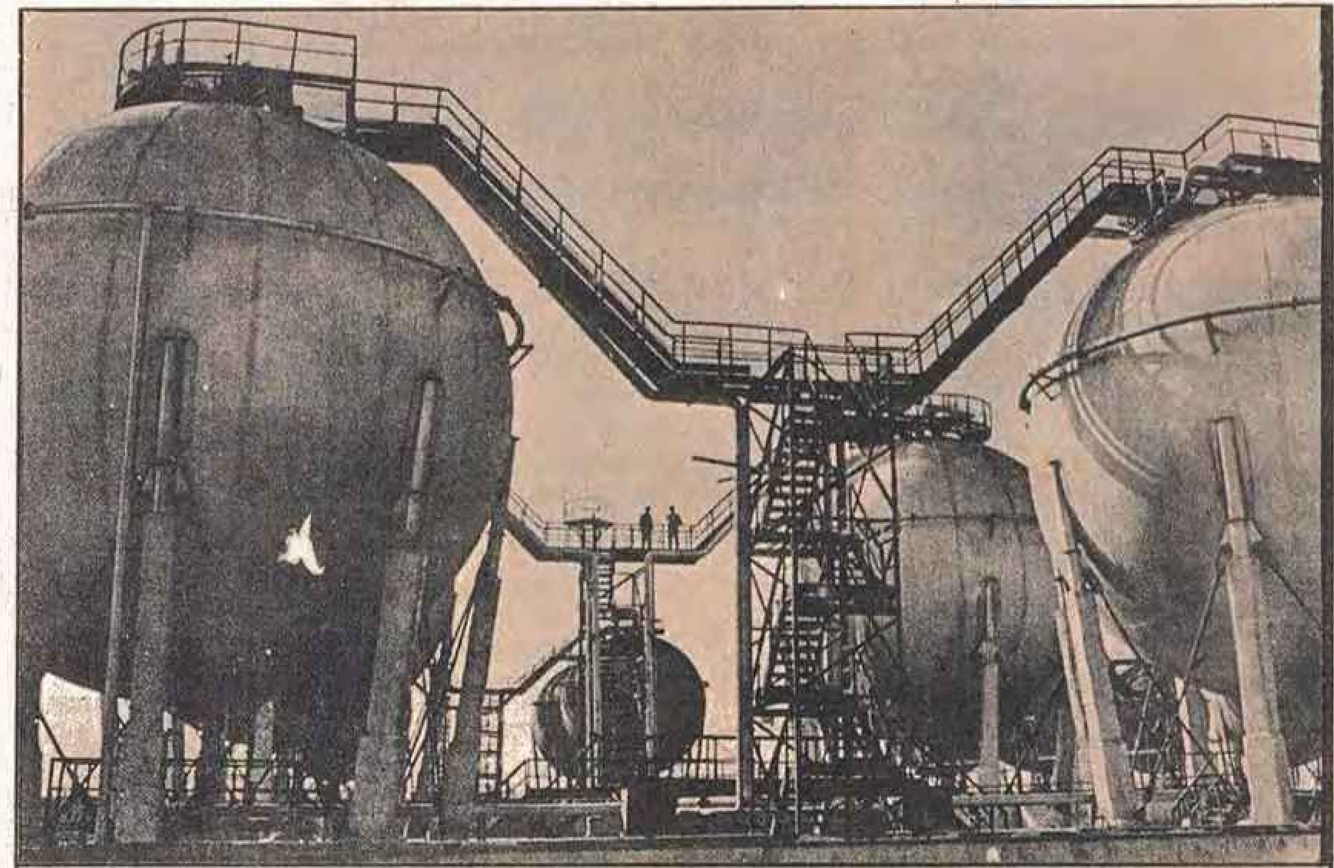
Türkiye'deki belirleyici toplumsal kamplaşmalar ve o kamplar üzerindeki kutuplaşma ve mücadeleler ancak bu bileşenlerin temel alınmasıyla bilimsel açıdan gözlenebilir.

CHP ile AP arasındaki mücadeleyi ve uzlaşmayı ele aldığımızda her iki partinin de sermaye kampında olduğu kolayca görülür.

Bu nedenle, burjuvazinin bu iki partiyi kitlelere birinin alternatifi olarak sunma oyununu bozmak gerekir.

Bunun da yolu, toplumda gerçek muhalefet olan sosyalist hareketi siyasal arenada güçlendirmek, tüm anti-tekelci ilerici güçleri sosyalizm öncülüğündeki bir cephede toplamaktan geçer.

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Sosyalist Toplumda Plânlama

«PLANLI EKONOMİ» ilkesi sosyalist toplumda uygulanan temel ilkelerden biridir. Sosyalist toplumlarda insanların ihtiyaçları önceden saptanır ve üretim çalışmaları buna göre düzenlenir.

İlk sosyalist ülke Sovyetler Birliği başta olmak üzere tüm sosyalist ülkeler çok başarılı plânlama örnekleri vermişlerdir. Plânlı ekonominin üstünlüğü kapitalist ülkelere bile kabul ettirilmiştir. Öyle ki, artık kapitalist ülkeler bile «plânsız» yapamaz olmuşlardır.

Şüphesiz her iki sistemde plânlamanın amacı ve işleyişi değişiktir. Sosyalist sistemde plânlamanın amacı işçi sınıfının ve emekçilerin yaşam şartlarını yükseltmektir. Kapitalist sistemde ise plânlama sermaye sınıfının özellikle büyük sermaye sınıfının çıkarları için yapılır.

Sovyetler Birliği'nde uygulanmakta olan Onuncu Beş Yıllık Plân başlıca amacın tüm halkın refahı olduğunu ifade ediyor. Plân, halkın refahını maddi ve sosyal yönleri ile bütünlük içinde ele alıyor. Refahın sadece üretimin büyümesi yada ortalama gelirin yükseltilmesi olmadığı vurgulanıyor. Bunların yanında çalışma şartlarının düzeltilmesi, çocukların eğitimi, işçilerin dinlenmesi de refahla ilgili görülmektedir. Bu amaçla daha konforlu evler, dinlenme yerleri ,turizm merkezleri, oteller ve kamplar kurulmaktadır.

Bu beş yıllık plânda sanayi üretiminin yüzde 35-39 oranında yükseltilmesi plânlanmıştır. Böylece temel üretim kaynakları bir buçuk kat büyütülmüş olacaktır. Bunun yanısıra tarımda tekniğin geliştirilmesine büyük önem verilmektedir.

Plan'da sadece yakıt ve enerji hesaplarını yapmak için tam 300 araştırma kurumu çalışmıştır (evet, 300 kişi değil, 300 kurum!) Bu sayede bir buçuk milyar rublelik yatırım tasarrufu sağlanmıştır. Anlaşılmaktadır ki, amaç yalnızca yaşayan kuşakların değil, gelecek kuşakların da refahını bugünden hazırlamaktır.

Demokratik Kuruluşların Bursa Mitingi Başarılı Oldu

Bursa'daki MAYSAN işyerinde 156 işçiye karşı uygulanan lokavtı protesto amacıyla düzenlenen miting, büyük bir katılımla gerçekleşti. Bursa'daki sendikaların ve demokratik kuruluşların güç ve eylem birliği ile yapılan mitinge konuşan TÖB-DER ve MADEN-İŞ temsilcileri, CHP hükümetinin basiretsiz politikasını da eleştirdiler.

Demokrasi güçlerinin kalıcı güç ve eylem birliği için çaba göstermeleri zorunluluğunun da vurgulandığı miting, güçbirliği kararlarına tüm örgütlerin uyduğu bir disiplin içinde geçti. Demokratik kuruluşlar, mitinge çağrı için yayınladıkları ortak bildiride, «MAYSAN işvereninin uyguladığı kanunsuz lokavt 156 işçi ekmeğini açlığın kucağına atmıştır» denilerek, özetle aşağıdaki konular vurgulandı:

«İşçi kıyımını yaratanlar faşist MHP, ÜGD-MISK gibi gizli açık faşist örgütleri besleyen, silâhlandıran emperyalizm ve onlarla iç içe geçmiş parababaları, holdingler, tekellerdir. Tekellerin vurucu gücü MHP ve ÜGD'nün kapatılması için elde defalarca yeterli suç dosyaları savcılıklarda bekliyor. Elde bu kadar kanıt birikmişken 'halktan yanayım' diyen CHP ağırlıklı iktidar birtakım seçim hesapları için halkımızın 'MHP-ÜGD-MISK kapatılsın' istemine kulaklarını tıkıyor. Öldürülen yüzlerce yurtseverin, demokratın katilleri ellerini sallayarak dolaşırken, geniş yığınların ekonomik-demokratik talepleri için kavga veren dernekleri kapatılıyor, yöneticileri tutuklanıyor.

Faşist örgütlere karşı yürütülen mücadelenin emperyalizme, tekellere, parababalarına ve onların sömürü düzenine karşı yürütülen mücadeleden ayrı düşünülemeyeceği vurgulanan bildiride, şu taleplere de yer verildi:

«Adil vergi yasası-Asgari ücretten vergi alınmasın.»

«Tüm çalışanlara grevli toplu sözleşmeli sendikal hak ve genel grev hakkı»

«Yaşasın tüm demokrasi güçlerinin anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şovenist eylem birliği»

Bildiride imzaları bulunan ve mitinge katılan kuruluşlar şunlardır: Maden-İş Sendikası 13. Bölge Temsilciliği, Tekstil, Oleyis, Beton-İş Bursa şubeleri, Yeni Haber-İş, Banksen il temsilcilikleri, Töbder, Tümas, DKB, Tüted, İGD, İşçi Kültür, Genç Öncü, SGB Bursa şubeleri, İKD, Tüsder, İLD Bursa şube başkanları, Marmara Köyder, Hürriyet Kültür Derneği.

«Eskişehir Üniversitesini Faşistlere Bırakmayacağız»

DİSK'e bağlı bazı sendikalar ile TÜMAS, TÖB-DER, TÜMOD, Demokratik Kadın Birliği, TÜS-DER ve bazı diğer demokratik kitle örgütlerinin Eskişehir şubeleri başkanları DİSK 6. Bölge Temsilciliğinde yaptıkları toplantı sonunda bir bildiri yayınladılar.

Bildiride özetle şöyle deniliyor: «Eğitimi politik çıkarlarına alet eden bir takım politikacıların kişisel hesapları uğruna üç yıl önce kâğıt üzerinde Eskişehir'de kurdukları Anadolu Üniversitesi gerçekte günümüzde de kâğıt üzerinde kalan bir üniversite olmaktan öteye geçememektedir. Bu üniversiteye bağlı olarak iki yıl önce Eskişehir'de çalışmalarına başlayan Tıp Fakültesi'nde görev alan kimi kişiler tıp eğitimini yozlaştırma pahasına çağdışı bir anti-demokratik düzen kurma çabalarını hızlandırmışlardır. Biz, fakültenin faşist kafalıların cirit attığı bir alan durumuna sokulmasına izin vermeyeceğiz.

Söz konusu kişilerin karşısında her türlü demokratik yolla savaşım vereceğimizi halkımıza duyururuz.»

Tektaş Ağaoğlu Bakış

Tarafsız ve Tabansız Bir Hükümet Özlemi

Son günlerde bir «tarafsız»ın başkanlığında yeni bir hükümet kurulması için gayretler yoğunlaşmışa benziyor. Bu tür hükümetler kurmanın da, böylesi hükümetlerde yer almanın da heveslisi ve gönüllüsü çok adam var siyaset piyasasında. Şimdi bunlar kolları sıvamışlar, bir yandan partilere dayalı hükümetler eliyle ülkeyi yönetmenin «imkânsızlığı»nı bin dereden bin su getirerek ispata çalışıyorlar, bir yandan da, kapalı kapılar ardında, «tarafsız» hükümeti başa geçirme manevrasını tezgahlamaya uğraşıyorlar.

Bunlar ülkede estirilen faşist terörü gerici siyasi emelleri için ganimet bilenlerdir. Her ölenin ardından, «her ölü bizi hedefimize biraz daha yaklaştırıyor» diyerek el oğuşturanlardır. Partili hükümetlerin ya da parti koalisyonlarının faşist ve gerici saldırılar karşısındaki aczlerini karanlık «çözüm» hesapları için fırsat belleyenlerdir.

Yoksa terör sorununun ancak tarafsız bir hükümetçe çözülebileceği görüşünün koskocaman bir YALAN olduğunu herkes biliyor. Böyle bir hükümet terörü durdurmak için istenmiyor. Terör, böyle bir hükümeti alavera dalavera başa geçirmenin koşullarını kolaylaştırıyor.

Böyle bir hükümetin asla tarafsız bir hükümet olamayacağını da herkes biliyor. Böyle bir hükümet ancak tek bir sorunu çözmeye yarıyacaktır; tekelci burjuvazinin ülke kaynaklarını huzur ve güvenlik icinde talana devam etmesi. Ve böylesi sözümona tarafsız bir hükümet tekelci patronlara en taraf hükümet olacaktır. Zaten adına partilerüstü denilmesi de bundandır. Partilerüstü, yani hiç bir örgütsel siyasî sorumluluğu olmayan! Hiç bir siyasî tabana hesap verme durumunda kalmayacak, oy kaygısı taşımayacak, tek sorumluluğu parababalarının işlerini tedvir ve düze çıkarmaktan ibaret mutemetler hükümeti! İşverenler karşısında güvercin, işçiler karşısında şahin! Ülkenin karşılaştığı sorunların üstesinden gelebilecek «yegâne» hükümet alternatifi olarak kamuoyuna dayatılmaya ve kimi etkin çevrelere «sağ-sol çatışması» ve «bölücülük» demagojileriyle benimsetilmeye çalışılan hükümet formülü budur.

Demokratik Kadın Birliği Demokratik Kadın Hareketine Yönelik Baskıları Kınadı

Ankara (Özel) — Demokratik Kadın Birliği Genel Merkezi'nden yapılan açıklamada demokratik hak ve özgürlükler üzerinde giderek artan baskı ve kısıtlamaların son derece endişe verici olduğu kaydedilerek, anti-demokratik, keyfi uygulamalara derhal son verilmesi istenmiştir. Demokratik Kadın Birliği'nin açıklaması şöyledir:

«Faşist saldırıların alabildiğine azdırılmak istendiği bir ortamda, faşist saldırganlığın kaynağına inmek, faşist odakların üzerinde yürümek yerine, demokratik hak ve özgürlükler üzerinde her geçen gün yeni yeni baskı ve kısıtlamaların getirilmesi son derece endişe vericidir. Demokrasi güçlerine yönelik bu tür baskılar, faşist katilleri cüretlendirmekten başka bir anlam taşımamaktadır.

Demokrasi güçlerine yönelik baskıların uzantısı olarak demokratik kadın hareketi üzerindeki baskılar da son günlerde iyice yoğunlaşmıştır. Son olarak Demokratik Kadın Birliği Genel Başkanı Yıldız Gürcan Mardin'de hiç bir gerekçe gösterilmeksizin sıkıyönetim tarafından gözaltına alınmış ve günlerce gözaltında tutulmuştur.

Tüm bu uygulamaların hoşgörülebilecek, demokratlıkla bağdaştırılabilecek bir yanı yoktur. Demokratik hak ve özgürlüklere yönelik baskı ve kısıtlamalara derhal son verilmelidir.»

Okurlardan

İsparta ile Gelendost ilçesi Balcı köyünden ben İbrahim Karataş. Rahatsız olan ailemi doktora göstermek ve borçla güçbelâ aldığım arabama Isparta Emniyetinden plâka almak amacıyla 21.8. 1979 Salı günü Isparta'ya gittim. Emniyet Müdürlüğünde polis Hüseyin Aslan plâka almaya geldiğimi öğrenince Fransız Emniyetinden almış olduğum ehliyetimin (Fransa'da işçi olarak çalışmaktaydım ve izinli geldiğim memleketimden, borçlu aldığım arabamın borcunu ödemek üzere 3-5 gün sonra tekrar Fransa'ya döneceğim.) Türkiye'de geçersiz olduğunu söyledi. Ve dosyamla birlikte ehliyetimi elimden aldı. İtirazım üzerine polis arkasına bakmadan benim evraklarım da elinde olduğu halde dairesine gitti. Ben bu arada hasta ailemi refakatçisiyle birlikte bir köşeye bıraktım, Ehliyetimi ve dosyamı alan polisin odasına girip ehliyetimi istediğimde benden ehliyet almadığını ve ayrıca plâkasızlıktan dolayı ailemi yolcu sayarak 300 TL. olmak üzere ceza kesildi. Plakam olmadığı halde ceza makbuzunda «43 AK 832» plaka numaralı arabaya ait ceza makbuzu olduğunu gördüm. Plakam olmadığını savunduysam da «burada kanun böyle kardeşim, fazla kafa yorma» diyerek 600 TL'yi benden aldılar. Tüm bunların üstüne huzuruna çıktığım Emniyet Müdürü de böyle bir şeyin olamıyacağını, polislerinin böyle bir şey yapmayacaklarını söyleyerek beni başından savmaya çalıştı. Bunun üzerine köşede bekleyen ailem ile refakatçısını müdürün huzuruna şahit olarak getirip ısrarla olayın üzerinde durunca polislerin hepsi etrafımızı sarıp fazla konuşmamamızı, aksi takdirde oradan sağ çıkamayacağımızı homurdandılar. İster istemez olayın üzerine gittim.

Bu arada durumlarının tehlikeye gireceğini sezen diğer bir polis, elinde benim ehliyetim olduğu halde Emniyet Müdürü'nün odasına girerek ehliyeti kapıda bulduğunu söyledi. Ve olayı örtbas ettikten sonra beni namus davasından mahkemeye vereceklerini söylediler. Ve biz boynu bükük olay yerinden ayrıldık. Sonra öğrendik ki, Emniyet Müdürlüğü'ndeki bütün polisler faşist kişiler, kendilerinden başka herkese düşman olanlardı. Ben bir ay Türkiye'de kaldım. Uzun süre faşist tırmanışın alabildiğine azgın olduğu Isparta ili gibi yerlerde mücadele veren bütün emekçilere, anti-faşistlere mücadelelerinde başarılar dilerken, güya faşizmi deliğine tıkacağım diye iktidara gelen CHP ağırlıklı hükümete, olaylara kör gözleriyle bakmamalarını tavsiye ederim.

Sizden ricam, dilim döndüğünce yazmaya çalıştığım bu olayın diğer Gerçek okurlarına da özet olarak duyurulmasıdır. Saygılarımla.

İbrahim KARATAŞ
Balcı Köyü
Gelendost-Isparta

KAPİTALİST ÜLKELERDE İSSİZLİK ARTIYOR

AET (Ortak Pazar) yayınlarından Euro forum dergisine göre AET'ye üye 9 ülkede toplam 5.967.000 işsiz bulunuyor. 1978 yılı ortalama sayılarının yeraldığı derginin haberine göre işsiz sayısında 893.000'i erkek 631.-bini kadın, toplam 1.554.000 işsiz ile İtalya başta geliyor. Onu 1.040.000 erkek, 435 bin kadın, toplam 1.475.000 işsiz ile İngiltere izlemekte.

İŞSİZLİĞİN ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI

	ERKEK	KADIN	TOPLAM
F. ALMANYA	489.000	504.000	993.000
BELÇİKA-LÜKSEMBURG	132.000	201.000	333.000
HOLLANDA	135.000	69.000	204.000
DANİMARKA	93.000	77.000	170.000
İRLANDA	80.000	21.000	101.000
FRANSA	551.000	616.000	1.131.000

Sayılar yeterince ürkütücüyken, resmi kayıtlara geçmeyen daha yüzbinlerce işsizin varlığı da hesaba katılırsa kapitalist ülkelerde işsizlik sorununun ne denli vahim boyutlara vardığı açıkça anlaşılabilir.

Kapitalist ülkelerde işsizliğin bu boyutlara varmasında ekonomik durgunluğun büyük rolü olduğu IMF raporlarınca da doğrulanıyor.

IMF raporlarında, sanayileşmiş kapitalist ülkelerin, ekonomik sorunlarını çözebilecekleri konusunda fazla ümitli olunmaması gerektiği belirtilirken, bu ülkelerin ekonomik durumlarının daha da kötüleşmesinin beklendiği kaydediliyor.

IMF, ekonomik durgunluğun en önemli nedenini Amerikan ekonomisindeki gerilemeye bağlıyor. Amerikan ekonomisindeki durgunluk da petrol fiatlarındaki son artışlarla ilişkili.

Ayrıca rapora göre, Amerika'nın enflasyonu önleyici tedbirler alırken dikkatli davranması, sanayileşmiş kapitalist ülkelerin de tek tek önlemler yerine ekonomik işbirliğini artıran ortak önlemlere yönelmelerinin gerektiği vurgulanıyor.

IMF böylece gelişmiş kapitalist ülkelerin içinde bulundukları bu bunalımdan kurtulmada, durgunluğun getireceği ekonomik yükün bütün kapitalist ülkelerde ortaklaşa taşınmasını önermiş oluyor.

Ancak emperyalist ülkelerin bu konuda tam bir çıkar birliği içinde olabilmeleri güçtür. Bu durumda işsizliğin daha da artması, bunalımın derinleşmesi kaçınılmazdır. Emperyalizm, işsizliğe ve bunalıma hiçbir zaman kesin bir çözüm getiremiyecektir. Çünkü işsizlik ve bunalım kapitalizmin tabiatında vardır.

İşletmeler Bakanı, Kamu Yatırımlarının Yanlışlarını Eleştirdi

● BULUTOĞLU, KAMU KESİMİ YATIRIMLARININ SİYASİ AMAÇLARA ALET EDİLDİĞİNİ SÖYLÜYOR

Ankara, (anka) — İşletmeler Bakanı Kenan Bulutoğlu, Devlet Yatırım Bankası tarafından düzenlenen onikinci «proje geliştirme ve değerlendirme» seminerinin açılışına gönderdiği mesajda, kamu kesimi yatırımlarının etkin bir biçimde projelendirilmediğini, öncelikli olanlarının ileriyi gören bir yaklaşımla ele alınmadığını ve yatırımların hızla gerçekleştirilemediğini söyledi.

Bulutoğlu, özel yatırımların üçte birinden fazlasının üretim kapasitesini etkilemeyen konut yatırımları olduğuna da dikkati çekti.

Kalkınma hızını birinci derecede etkileyen doğrudan ve dolaylı üretken yatırımların üçte ikisini kamu kesimi gerçekleştiriyor. Ama bu yatırımların etkin bir biçimde projelendirilmediğine ve hızla gerçekleştirilemediğine değinen Bulutoğlu, bu konuda şunları söylemiştir:

«Bunların birçok nedenleri arasında Hükümetlerin dış kredi alırken kredi veren ülkelerin ihraç politikalarına alet olmaları, seçim tercihlerinin ekonomik tercihlerin önüne geçmesi, bürokratik yavaşlık ve yasal darboğazlar, nihayet yatırım önceliklerini ortaya çıkaracak iktisatçı kadroların ve yatırımları süratle gerçekleştirecek teknik kadroların eksikliği gibi sebepler önde gelmektedir.»

Devlet Yatırım Bankası tarafından yatırımcı kamu kuruluşları teknik yardım, danışmanlık, ve eğitim hizmetlerini götürmek üzere oluşturulan, projecilik eğitim ve danışmanlık merkezince düzenlenen «proje geliştirme ve değerlendirme semineri»lerinin büyük ilgi ile karşılanacağı belirtildi.

Endüstriyel projelerin teknik, ekonomik ve mali açıdan geliştirilip hazırlanması ve değerlendirilmesi dikkate alınarak üç bölümde düzenlenen seminer, 23 Kasım 1979 tarihine kadar sürecek. Seminerde ayrıca KİT'lerin yeniden düzenlenmesi konusunda bir de panel yapılacaktır.

Benzinin Yüzde 20'si İstanbul'da Tüketiliyor

İstanbul, (a.a.) — İstanbul Ticaret Odası'nın yaptığı bir araştırmaya göre, ham petrolden tasarruf etmek ve kitle taşımacılığını yaygınlaştırmak için deniz taşımacılığından yararlanılması gerekiyor.

İstanbul Ticaret Odasınca yapılan araştırmada Türkiye'de yolcu taşımacılığında deniz yolunun payının yüzde 1'in altında olduğu karayolu taşımacılığının ise tüm yolcu taşımalarının yüzde 95.7'sini kapsadığı, demiryolunun payının 2.7'de kaldığı kaydedildi.

Aynı araştırmada Türkiye'de bir yılda tüketilen 445 bin ton benzinin yüzde 90'ının, 370 bin ton motorinin yüzde 40'ının ulaşımda kullanıldığı ve Türkiye'de tüketilen benzinin yüzde 20'sinin, motorinin ise yüzde 8'inin İstanbul'daki taşıt araçlarında kullanıldığı yer alıyor.

Araştırmada, sanayileşmiş ülkelerde deniz taşımacılığına önem verildiği de belirtilerek, Türkiye'de bunun tam aksine bir uygulamanın bulunduğu vurgulandı.

Türkiye Orta Doğu'da Ticari Bankalara En Çok Borçlu İkinci Ülke

Türkiye'nin Orta-Doğu'daki petrol ihraç geliri olmayan ülkeler arasında ticari bankalara en fazla borcu olan ikinci ülke olduğu belirtilmiştir.

Uluslararası Ödemeler Bankası kayıtlarından yapılan bir incelemeye göre Orta-Doğu'daki petrol geliri olmayan ülkeler arasında uluslararası ticari bankalara en fazla borcu olan ülke Cezayir'dir.

Türkiye'nin ticari bankalara olan borcu bir yılda 57 milyon dolar artarak 2 milyar 151 milyon dolardan 2 milyar 208 milyon dolara ulaşmıştır. Uluslararası Ödemeler Bankası kayıtlarına göre, Türkiye'nin uluslararası ticari bankalardaki varlıkları 1977 yılı sonunda 591 milyon dolar düzeyindeyken, bu miktar 1978 sonunda 229 milyon dolar artarak 820 milyon dolara yükselmiştir. Buna karşılık, Türkiye'nin bu bankalara olan yükümlülükleri 1977 yılı sonunda 2 milyar 742 milyon dolardan 1978 sonunda 3 milyar 28 milyon dolara ulaşarak, 286 milyon dolar artmıştır.

Afşin- Elbistan Linyit Rezervi Elektrik Üretimi İçin En Önemli Kaynak

İstanbul, (a.a.) — 10. dünya madencilik kongresinde «düşük kalorili katı yakıt kaynakları» konusu ele alındı.Kongrede Türkiye adına bir bildiri veren Ömer Ünver ve Adnan Kalafatçıoğlu, Afşin-Elbistan havzasındaki 3.4 milyar tonluk linyit rezervinin Türkiye'de elektrik üretimi için önemli kaynak olduğunu belirttiler.

Ünver ve Kalafatçıoğlu, Afşin-Elbistan projelerinin ilk bölümü olan Kışlaköy projesinin teknik özelliklerini anlatmışlar, buradaki düşük kaliteli yakıt niteliğindeki linyitlerden, «bir çeşit yakıt üretmek üzere bir briket fabrikası kurulmasının programlandığını» söylediler.

Daha sonra Türkiye adına sunulan bir başka bildiride, petrol doğal gaz, uranyum ve kömür gibi doğal kaynakların giderek tükenmesi üzerine, «bitümlü sistlerin» önem kazandığı kaydedildi. Türkiye Beypazarı'ndaki bitümlü sist yataklarında yapılan mekanik kazıların maliyetinin yüksek olduğu bildirildi.

SSCB adına sunulan bir bildiride ise, düşük kalori değerli katı yakıtların, sıvı yataklı yakma sistemlerinde yakılmaları durumunda hava kirliliğinin denetlenebileceği ve çevre sağlığı için olumlu sonuçlar getireceği savunuldu.

Öteki bildirilerde de, kömürün daha yüksek verim sağlaması ve yeraltında gazlaştırılması için yapılan çalışmalar anlatıldı.

Bu arada, «küçük maden yataklarında madencilik sorunları» ve «güç koşullar altında uygulanan madencilik yöntemlerindeki gelişmeler» konusu değerlendirildi.

ABD Ekonomisinin 1980 Yılı Başlarında Düzeleceği Söylendi

O ZAMANA KADAR İŞSİZLİK % 7 ARTACAK

ABD Maliye Bakanı William Miller, ABD Ekonomisinin 1980 yılının başlarından itibaren düzenleneceğini söylemiştir.

Gazetecilere açıklamalar yapan ABD Maliye Bakanı Miller, 1980 başlarında ABD ekonomisinin düzelmeye başlamasının beklenmesine rağmen bu tarihe kadar geçecek süre içerisinde ABD'deki işsizliğin yüzde 7'ye kadar yükseleceğini belirtmiştir.

Dünya petrol fiyatlarında bu yılki yüzde 60'lık yükselişin ABD ekonomisinin 1979'un ikinci yarısında bozulmasına neden olduğunu ileri süren Miller «bunun uzun sürmeyeceğine inanıyorum,» demiştir.

Bu arada ABD Federal Rezerv dairesi ABD'nin ağustos ayında endüstri üretiminin yüzde 1.1 düştüğünü, aynı zamanda otomobil üretiminde de yüzde 15'lik bir azalma meydana geldiğini açıklamıştır.

Andrew Young Başkanlığındaki İşadamları Heyeti Kenya'da

Filistin sorunu ile ilgili BM Oturumu öncesinde Andrew Young ve İsrail BM Temsilcisi Yehuda Blum. İsrail'e davet mi ediyor?

Beyrut (a.a.) — Kısa bir süre sonra BM Güvenlik Konseyi başkanlığı görevini bırakacak olan ABD Daimi Delegesi Andrew Young, ABD ile Kenya arasındaki ekonomik ilişkileri ele almak üzere beraberindeki 22 işadamıyla Kenya'ya geldi.

Young'ın sürdürmekte olduğu Afrika turunun beşinci durağı olan Kenya'da hükümet yetkilileriyle Zimbabwe, Namibya, Güney Batı Afrika ve Uganda'daki durumu da görüşeceği açıklandı. Young'ın başkanlığında ABD'nin Afrika kıtasına dışsatımı artırma yolunda temaslarda bulunan Amerikan heyeti daha sonra Tanzanya ve Senegal'i ziyaret edecek.

Öte yandan Andrew Young Kamerun-Kenya yolculuğu sırasında kendisiyle yapılan bir röportajda «günü gününe yaşamaya ağırlık verdiğini» belirterek, şimdilik yazı ve söz sanatıyla uğraşmayı tasarladığını söyledi. Kasım'da da İsrail, Mısır, Kuveyt ve Ürdün'ü kapsayan bir Orta-Doğu gezisine çıkmayı düşündüğünü belirten Andrew Young FKÖ önderi Yaser Arafat ile görüşüp görüşmeyeceği yolundaki bir soruyu ise «söyleyecek özel bir şeyi olmadıkça böyle bir girişimde bulunmayacağını» bildirdi ve şunları ekledi.: «Kendimi Filistin davasının değil, Amerikan çıkarlarının şampiyonu olarak görüyorum. FKÖ yetkilileriyle de salt Amerikan çıkarları açısından gerekli bulduğum için görüşmüştüm.»

Riyakar Yüzde İğreti Maske

Irk ayırımının alabildiğine sürdürüldüğü ABD'de, bir zencinin Birleşmiş Milletler baştemsilciliğine atanmasının ardındaki hesapları anlamak güç değil. Andrew Young olayında bu hesapları açık seçik görmek mümkün. Başkanlık seçimi sırasında Carter'a zenci oylarını sağlayan Young'un Birleşmiş Milletler'deki baştemsilci görevine atanması bir yandan «şükran borcu»nun ödenmesi, özellikle Afrika ülkelerine yönelik sempati toplama girişimleridir. Andrew Young'un sosyal etkinliğine ve gücüne dayanarak zaman zaman Carter yönetiminin başını ağrıtan tavırlarına da bu nedenle katlanılmıştır. Ne var ki, FKÖ temsilcisi ile görüşmesi pek kolay hazmedilemeyeceği için istifaya zorlanmıştır. Ancak yönetimden farklı davranışlar içine girmesine rağmen Young'ın da aynı çarkın içinde olduğundan kimsenin kuşkusu yoktur. Nitekim Young istifa ettikten sonra bir işadamları heyeti ile Kenya'ya gitmiştir. Onun ardından Young'ın İsrail'e davet edildiği haberi yayınlanmıştır. Ve nihayet Young kendisini Filistin davasının değil, Amerikan çıkarlarının «şampiyonu» olarak gördüğünü, FKÖ temsilcisiyle de görüşmesinin çıkarına olduğuna inandığı için görüştüğünü belirtmiştir. Onun ardından yine bir zencinin aynı göreve atanması ise beklenmedik bir şey değildir. BM Baştemsilcisi koltuğunda oturan zenci temsilci, ABD yönetiminin riyakar yüzünü gizlemeye çalışan iğreti bir şirinlik maskesidir.

İsrail'de Enflasyonun Yüzde Yüze Ulaşması Bekleniyor

Tel Aviv, (anka-dpa) — İsrail'de yayınlanan son resmi istatistiklere göre, enflasyon oranının yıl sonuna kadar yüzde yüze ulaşması beklenmektedir. Aylık enflasyon oranının ortalama yüzde sekizin üstünde seyrettiği, bu muazzam enflasyonun nedeninin, çok büyük miktarlara varan dış borçları olduğu bildirilmektedir.

Çeşitli bakanlıkların giderlerinin azaltılması yolundaki girişimlerin bu bakanlıklarca engellendiği kaydedilmektedir.

Ancak enflasyonun İsraillilerin satın alma güçlerini etkilemediği, çünkü maaş ve ücretlerin fiyat artışlarını takibeden bir endekse göre hesaplandığı, bununla birlikte dış ticaretin büyük ölçüde olumsuz yönde etkilendiği giderek pahalılaşan ithalatın, ülkenin ihracat gelirleri ile karşılanamadığı, ekonomik gözlemcilerce belirtilmektedir.

İran'da Kısmi Af İlân Ediliyor

YÖNETİM KADROLARINDA DA «TEMİZLİK» YAPILACAK, SAVAK AJANLARI GÖREVDEN ALINACAK

Tahran (a.a.) — İran devrim konseyi yasa niteliğindeki bir kararname ile kısmî af ilan edilmesini uygun gördü. Kararname uygulanınca kamu güvenliğini ihlal etmekten suçlu görülen yüzbinlerce kişi önümüzdeki günlerde salıverilecek. Kısmi aftan hükümlüler ve tutuklular yararlanabilecekler. Af kapsamı dışında kalanlar arasında önemli ölçüde rüşvet alanlar, cinayet işleyenler, 300.000 Türk lirasını aşan dolandırıcılık suçu işleyenler, büyük soyguncular ve uyuşturucu madde kaçakçılığı yapanlar bulunuyor.

Öte yandan Devrim Konseyinin çıkardığı diğer bir kararnameyle devletin çeşitli yönetim kadrolarında köklü bir temizliğe gidilmesi öngörüldü. Kararnameye göre «Savak» ile işbirliği yapmış devlet memurlarının bir an önce görevden alınması hükmü getiriliyor. Hak etmedikleri halde bulundukları makama karanlık yoldan gelenlerin işlerine son verilecek. Emekli oldukları halde daha önce «Savak» ile işbirliği yaptıkları sonucuna varılanlar da emekli maaşlarını artık alamayacaklar. Kararname hükümlerinin 6 ay içinde uygulamaya konulacağı bildirildi.

Sovyetler Birliği'nde Petrol Krizi Yok

Tanınmış Sovyet Bilimcilerinden Yuriv Kazakov, dünya enerji krizi içerisinde kıvranırken Sovyetler Birliği'nin yeterli petrol, kömür ve nükleer enerji sayesinde enerji krizi çekmediğini açıklamıştır.

Wyoming ve Montana bölgelerinde enerji projeleri için beraberinde üç Sovyet bir tura başlayacak olan Yuriy Kazakov, «Sovyetler Birliğinde enerji krizi yok. Şimdi gelecek için çalışıyoruz,» demiştir.

ABD'nin enerji kaynakları ile çevre uyuşmasını incelemek üzere düzenlenen turda yaptığı açıklamada Kazakov Sovyetler Birliğinin 700 yıl yetecek kömür rezervinin olduğunu, bunun da Sovyetler Birliğinin petrol rezervlerini korumasında yararlı olacağını söylemiştir.

Sovyetler Birilğinin petrol dışalımı yapmayıp dışsatımı yaptığını belirten Kazakov, Sovyetlerin yıllardır kömür gazı sayesinde enerji ürettiğini kaydetmiştir.

Sovyet Bilimcisi Kazakov ayrıca Sovyetler Birliğinin 2000 yılıyla birlikte ürettiği nükleer enerji sayesinde ülkenin enerji gereksinmesinin yüzde 6'sını karşılayabileceğini sözlerine eklemiştir.

İran'da Amerikan Askeri Çalışmayacak

● Savunma Hizmetlerinde ABD'li Askeri Personelin Çalışmasına Olanak Veren Yasa İptal Edildi.
● Devrim Savcısı Görevinden İstifa etti.

Tahran (anka) — İran' Savunma Bakanlığının Abd'li Askeri Personel çalıştırmasına olanak sağlayan yasa, devrim konseyi tarafından iptal edildi.

1943 yılında İkinci Dünya savaşı sırasında çıkartılan yasa, 1947 yılında ABD ve İran hükümetleri arasında imzalanan bir ikili savunma işbirliği anlaşması ile pekiştirilmişti.

Devrik sah yönetimi sırasında İran'da çok sayıda bulunan ABD askeri personeli, Şah'ın devrilmesinden sonra ülkeyi terketmiş ve İran'da Sovyetler Birliği'nin füze denemelerini izleyen ABD üsleri kapatılmıştı.

Öte yandan Tahran devrim savcısı Ayetullah Ahmed Azeri Kumı'nın görevinden istifa ettiği bildirildi.

Ayetullah Kumı'nın, istifasından sonra Humeyni savcıların hükümet işlerine karışmamaları yolunda bir genelge yayınladı.

IMF MISIR İLE YENİ BİR ANLASMA ÜZERİNDE GÖRÜŞÜYOR

Mısır'ın uluslararası para fonu IMF ile süresi dolan 600 milyon dolarlık kredinin yeni koşulları ve bir başka anlaşma üzerinde görüştüğü bildiriliyor.

Mısır ve IMF yetkilileri görüşmeler konusunda bir açıklama yapmazken, batılı ekonomik gözlemciler Mısır ekonomi bakanı Sayeh ile IMF heyetinin süresi dolan, IMF kredisinin yeni koşullarını ve diğer yeni bir anlaşmayı görüştüklerini bildirmişlerdir. Gözlemciler bu konuda başka toplantıların da yapılacağını ve anlaşmanın yıl sonunda tamamlanabileceğini söylemişlerdir.

İsveç Genel Seçimlerinde Sol Güçler Başarılı

● KOMÜNİST PARTİSİ 20 SANDALYE KAZANDI
● GAYRİRESMİ SONUCLARA GÖRE SOL PARTİLER 175, SAĞ PARTİLER 174 SANDALYE KAZANDILAR

İsveç'te yapılan genel seçimlerin resmi olmayan sonuçları belli oldu. Buna göre sol partiler 175, sağ partiler ise 174 kazandılar. İsveç Komünist Partisi oyların % 5.6'ni alarak 20 sandalye kazandı. Komünist Partisinin parlamento'da 17 milletvekili vardı. Olaf Palme'nin Sosyal Demokrat Partisi'de sandalye sayısını 152'den 155'e çıkardı.

Yurt dışında bulunan ve sayıları 30 bine ulaşan İsveçliler oylarını mektupla kullanıyorlar. Çoğunluğu varlıklı kesimlere mensup olan bu seçmenlerin sağ ve liberal partilere oy vermesi bekleniyor.

Partilerin kazandıkları sandalye sayıları ve oy yüzdeleri şöyle:

	Milletvekili sayısı	oy yüzdesi
Sosyal Demokrat Parti	155	43.6
Muhafazakar Parti	72	20.4
Merkezciler	64	18.2
Liberaller	38	10.6
İ. Komünist Partisi	20	5.6

Çin, Vietnam'a Karşı Yeni Bir Saldırı Hazırlığı İçinde

Vietnam Komünist Partisi yayın organı Nhan Dan, cumartesi günü yayınladığı bir makalede, Çin Halk Cumhuriyeti'nin Vietnam'a karşı yeni bir saldırı başlatma hazırlığı içinde olduğu belirtildi. Makalede Çin Halk Cumhuriyeti'nin girişimi kınandı.

Makalede, Çin-Vietnam arasındaki ilişkilerde gerginliğin, sürdüğü de açıklandı. Sınır bölgesinde patlamaya hazır bir ortamın bulunduğu dile getirilen yazıda, Çin Halk Cumhuriyeti'nin geniş bir saldırıya geçme hazırlığı içinde olduğu söylendi. ÇHC'nin Vietnam, Laos ve Kamboçya'ya karşı topluca saldırı girişimlerinin eleştirildiği makalede, Çin'in ABD ve öteki gerici güçlerle işbirliği yaptığı vurgulandı.

Güneydoğu Asya'nın devrimci-yönetimlerine karşı saldırgan bir politika izleyen ÇHC'nin bu tutumu, daha önceki saldırılarda olduğu gibi başarısızlığa mahkûmdur. Ulusal kurtuluş mücadelesini emperyalizme karşı zafere sonuçlandıran devrimci yönetimler, Çin'in gerici saldırılarını da püskürteceklerdir.

Çin'de Cengiz Han'ın İtibarı İade Edildi

Eskiden «Hegemonyacılığın yaratıcısı» olmakla suçlanan Cengiz Han'dan şimdi «Moğol ulusunun kahramanı önderi» olarak söz ediliyor.

Pekin (anka) — Çin'de bir zamanlar «hegemonyacılığın kurucusu» olmakla karalanan Eski Moğol İmparatoru Cengiz Han'ın itibarının geri verildiği bildirildi.

Yeni Çin haber ajansına göre Çinli tarihçiler artık Cengiz Han'ı «Moğol Ulusunun büyük önderi» olarak nitelendirmeye başladılar.

Çin'in önde gelen tarihçilerinde Kuysusen'in Moğol tarihi üzerindeki incelemelerine yer veren ajans, tarihçinin Cengiz Han'ı «Moğol ulusunu birleştirmekle Çin'in de ulusal birliğine kavuşmasına dolaylı yoldan hizmet eden» bir lider olarak övdüğü kaydedildi.

Kaddafi: Arap Ülkelerinin Lübnan'daki Duruma Müdahale Hakkı Doğdu

Libya Devlet Başkanı Kaddafi

Libya Devlet Başkanı Kaddafi, askeri bir törende yaptığı konuşmada, İsrail'in Lübnan üzerinde yoğunlaşan saldırılarına karşı Lübnan devletinin kendisini koruyacak güçte bulunmadığını belirterek, Arap ülkelerinin Lübnan'daki duruma askeri yönden müdahale etmeleri gerektiğini söyledi.

Arap askerlerinin Lübnan'daki varlıklarının bir gerensinmeden kaynaklandığını belirten Kaddafi, siyonist düşmana karşı Lübnan'ın yalnız bırakılamayacağını ifade etti. Ayrıca Lübnan devlet başkanı Elias Sarkis'in Araplararası doruk toplantısı önerisinin acil bir ihtiyaçtan kaynaklandığını bildirdi.

Etyopya-Sovyetler Birliği Ortak Bildirisi

Adisababa (a.a)— Sovyetler Birliği Başbakanı Aleksi Kosigin'in Etyopya'ya yaptığı resmi ziyaret sonunda, iki ülkenin ortak bildirisi dün yayınlandı. Bildiride şöyle deniliyor: «Taraflar Afrika hörgücü bölgesinde barış ve iyi komşuluk ilişkilerinin kurulması açısından bu güne kadar harcadıkları çabalarını sürdürme kararlılığını beyan etmişlerdir. Bölgede yer alan ülkelerin toprak bütünlükleri, egemenlikleri ancak karşılıklı saygı ile gerçekleşebileceğinden, bölge ülkelerinin bu temel ilkeleri ihlal etmemeleri barış için gereklidir. Sovyetler Birliği ile Etyopya, Kızıl Deniz Bölgesinin şimdiye değin olduğu gibi bir barış ve siyasal istikrar bölgesi olarak kalması için ellerinden gelen çabayı harcayacaklar ve herhangi bir gerginliğe meydan vermemeye özen göstereceklerdir. Etyopya ve Sovyetler Birliği Afganistan halkıyla dayanışma içinde olduklarını belirtir. Bu ülkeye karşı dışardan yapılan her türlü yıkıcı ve bölücü girişimleri kınadıklarını beyan ederler.»

İsrail Arap Topraklarını Satıyor

Kudüs, (a.a.) — İsrail hükümeti, İsrail güçlerinin işgali altındaki Ürdün nehri ve Batı Şeria bölgesindeki toprakların bundan böyle İsrail yurttaşlarınca satın alınabileceğini açıkladı.

İsrail radyosunun haberine göre, söz konusu karar, Başbakan Menehem Beğin ile bakanların haftalık toplantılarında alındı.

Hükümet sözcüsü Aryeh Naor, daha sonra bir açıklama yaparak sözkonusu yörede toprak satın alan İsrail'lilerin bölgede 38 saatten fazla süre kalabilmeleri için askeri yetkililerden izin almaları gerektiği bildirildi.

SANAT~KÜLTÜR~BİLİM

Merhaba Derken...

Ahmet OKTAY

Gelenektir: Yayına yeni başlayan günlük gazetelerin köşe yazarları ilk yazılarında amaçlarını, tutumlarını açıklarlar. Ben bu köşede bir konuk yazarım. Bu öncelikle şu anlama geliyor: Partili bir yazar olmadığım gibi partinin bir yazarı da değilim. İlgi alanım da doğrudan doğruya politika değil. Bu köşede bağımsız yazar kimliğimi koruyarak sanat ve kültür sorunlarına değineceğim daha çok. Der demez de şu iki gerçeği hemen belirtelim: Sanat ve kültür yaşamın ayrılmaz bir parçasıdır ve bugün geniş halk yığınları, özellikle de işçi sınıfı kültürel açıdan alabildiğine yoksullaştırılmaktadır.

Dünyayı dönüştürmeyi, yani sömürüye son vermeyi amaçlayan bir sınıf, bu görevi gerçekleştirme süreci içinde de doğrudan doğruya kültürün de üreticisi durumuna gelecektir/gelmelidir. Sanat ve kültür, yaratıcı etkinliğin en yüksek biçimleridir ve işçi sınıfı bu etkinliğin tümüne katılmak zorundadır. Bu, kafa ve kol emeği arasındaki ayrılığın giderilmesinin bir önkoşulu olduğu gibi egemen sınıfların kırılmasının da öngereğidir. İşçi sınıfına bilincin gökten inmeyeceğini herkes biliyor artık. İşçi sınıfı dünyayı dönüştürmesi için gereken bilinci her gün somut mücadele süreci içinde kazanacaktır / kazanmaktadır. Bu yüzden de her türlü aldatıcı düşünce biçimlerini kavrayabilmesi için kültürünü arttırması, kültürel üretime katılması gerekir. Dünyanın dört bir yanında oluşan bilgi yığılmasını özümsemek, uzmanlık alanları arasındaki geçişliliği anlayabilmek, hangi düşünce biçimlerinin hangi koşullarda egemen sınıflara yaradığını kavrayabilmek, başlı başına bir görevdir. Kültürel düzeyle siyasal düzey arasında uçurum görmek yanlış bir yaklaşımdır.

Yanlıştır: Çünkü günün sekiz saatini ağır iş koşulları altında geçiren işçi sınıfı ve emekçi tabakaları, zihinsel ve bedensel yorgunlukları nedeniyle daha başlangıçta kültürel faaliyete uzak düşürülmüşlerdir. Öte yandan sanat ve kültürle emekçi sınıflar arasında bir uzaklık konmuş, felsefe, roman, şiir, resim, müzik erişilmesi ancak seçkinlere özgü bir ayrıcalık gibi sunulmuştur. Bu aldatmaca, kültür ve sanatın kendine özgü koşullarının yeterince kavranamaması dolayısiyle zaman zaman bizzat işçi sınıfının kendisi tarafından bile desteklenebilmektedir / desteklenmektedir.

Bu konumda, emekçi sınıflar da yazılı ve sözlü basınla televizyonla, sinemayla fotoroman ve çizgi-romanla, dolmuş müziğiyle egemen sınıfın dünya görüşüne koşullandırılmaktadır. Sunulan şudur: Dünya değişmez, kaderine razı ol, her yerde acı, yalnızlık, terkedilmişlik var, gününü gün et.

Elbette ki dünya değişecektir. Ama dünyayı değiştirme görevini yüklenen sınıf bu aldatmacayı aşmak zorundadır. Sanat ve kültür ürünlerini anlayabilmek için bilgisini arttırmak zorundadır. Ancak böylelikle sağlıklı bir siyasal mücadele verebilir, ancak böylelikle dünyayı değiştirebilir ve bütünsel insan'ı yaratabilir.

Sorun sadece sömürü düzenine son vermek değildir. Sorun, sınıfsız topluma dönüşmek üzere insanın kendisini de dönüştürmesidir. Bu düzeyde kavga doğrudan doğruya ideolojiler alanında verileceğinden sürekli bir okuma, öğrenme ve üretme çabası gereklidir. Yani düpedüz bilimsel düşünce anlamında **teori** üretimi.

Öyleyse bu merhaba yazısını o ünlü sözle bağlayalım: Teori yığınların malı olunca kuvvet olur.

CHP Reformculuğu İşçi Sınıfını Sermayeye Yem Etmek İstiyor

CHP, işçilerden, emekçilerden yana «düzen değişikliği»nden sözeder. Ama, gerek iktidarda olsun, gerekse muhalefette, CHP'nin işçi hakları savunduğu, bu yönde bir tek olumlu adım attığı görülmez.

Çünkü CHP, özel mülkiyeti korumak, ona dokunmamak ister. Halbuki, işçi sınıfı, üretim araçlarının özel mülkiyeti ile sömürülmektedir. O halde, özel mülkiyeti koruyarak işçiden, emekçiden yana olunamaz.

CHP programı, nasıl bir düzen değişikliği istediğini şöyle anlatır: «Gerçek anlamda sanayi toplumuna geçiş bir devrimdir. Çünkü toplum yapısını ve üretim biçimini ve ilişkilerini temelden değiştirir.»

Emekçilerin kurtuluşu sosyal devrimle mümkündür ya, CHP kendi amaçladığı düzeni bu nedenle «devrim» diye göstermeye çalışıyor. Böylece emekçi sınıflara, köklü değişmelerden yana olduğunu söylemek istiyor. Ama öte yandan, arzuladığı düzenin «sanayi toplumu» olduğunu belirterek, kapitalizmden başka bir şey düşünmediğini de açığa vuruyor. Ne demektir **sanayi toplumu**? Batı'nın gelişmiş kapitalist toplum modeli, demektir.

CHP reformculuğu, «herkese emeğinin hakkını vermek»den sözeder. Böylece sömürenler ve sömürülenler arasındaki eşitsizliğe son vereceğine dair bir inanç yaratmaya çalışır.

Kapitalist özel mülkiyete dokunulmadıkça, yani üretim araçlarının özel mülkiyeti korundukça «hak» ne anlama gelir? İşçinin «hakkı» ücret, sermayenin hakkı da artı-değer sömürüsü!

CHP'ye göre, işçi «ücret hakkına» razı olursa, sermaye de sömürüsünü, dolambaçlı yollardan değil, bir «hak» olarak elde eder. Böylece toplumda huzur ve eşitlik sağlanmış olur!

Üretim araçlarının özel mülkiyeti kapitalistlerin elinde kaldıkça, yani bir sosyal devrimle, mülkiyetin ve sosyal ilişkilerin biçimi değiştirilmedikçe işçiler sömürüden kurtulamaz. Onlara, reformlar yoluyla kurtulacaklarını söylemek, işçileri burjuvaziye yem etmekten başka bir anlam taşımaz.

CHP'nin programı, «toplumun tümünde olduğu gibi özel kesimin içinde de sosyal adalet sağlamak»tan sözediyor. Yani CHP, sadece sömürenlerle sömürülenleri **eşitlemekle** yetinmiyecek, sınıfları kendi aralarında da **eşitleştirecek**, sosyal adalete kavuşturacak!

Bütün bunlar, mevcut düzeni koruyacağım demeye gelir.

Reformizm sınıfsal eşitsizliklerin, eninde sonunda işçi sınıfının iktidarına yol açacağını bilir. «Eşitsizliği ortadan kaldıracağım» derken, sosyal devrimi engellemek, işçi sınıfının iktidarını geciktirmek amacında olduğunu da saklamaz. Bu nedenle reformculuk, işçi sınıfını sahte hedefler peşine çekmeyi amaçlayan burjuva siyasetidir.

Sınıf zıtlıklarının uzlaşmaz olduğu kapitalist toplumda reformculuk çabuk iflâs eder. Bunu CHP'den biliyoruz.

Reformculuk, aslında kendi sınırlı reformlar programından bile korkar ve bu nedenle onun «reformları» her zaman vaadler düzeyinde kalır.

İşçilerden, emekçilerden yana olduğunu söyliyen CHP'nin yaptıklarına bakalım.

— Toplumsal anlaşma ile, işçi sınıfını daha az ücret istemeye, sendikaları, patronlara boyun eğmeye zorlamak,

— Altına imza attığı halde, Uluslararası Çalışma Örgütü kararlarına uymamak ve sendika hakkı bulunmayan emekçilere bu hakkı vermemek,

— Programına aldığı halde, işçi sınıfına referandum hakkını çok görmek,

— İşçi sınıfının üzerindeki demokratik ve siyasal baskılara göz yummak, 141 ve 142. maddeleri kaldırmamak, hatta yeni baskı yöntemleri uygulamak.

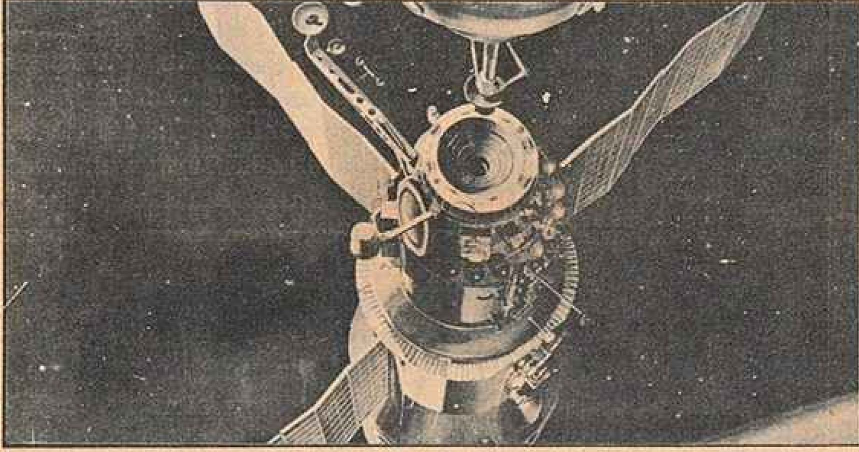
Grevleri yasaklamak, ertelemek, grevci işçileri suçlamak. Sanki işçilerin grevden başka ekonomik bir silahı varmış gibi davranmak. Ücret artışı isteklerini haksız bir istek gibi görmek.

İşten işçi çıkarmalar CHP döneminde daha da hızlandı. İş Kanunu patronlardan yana işledi, işliyor. CHP reformculuğu, bunlara seyirci kalmadı, patronlardan, sömürücülerden yana oldu.

O halde CHP reformculuğu, reformculuk kisvesi altında sermayeye hizmet etmekten, işçileri patronlara yem olarak sunmaktan başka bir sonuç vermedi, veremez de.

Reformcu görüşlerin burjuva çıkarları formülasyonu olduğu işçi sınıfı safından kovulması gerektiği, sosyal devrime götürecek olanın «sınıf uzlaşması» değil, **sınıf mücadelesi** olduğu, her zaman ve her yerde gösterilmelidir.

«İnsanlığın Geleceği İçin Uzay Teknolojisi» Konferansı

İlk Sovyet **yapma** uydusu Sputnik'in uzaya fırlatıldığı 1957 yılından bu yana geçen **22 yıl** süresince insanlığın uzayın fethi için geliştirdiği teknolojinin insanlığın yararı için kullanılmasını konu edinen bir konferans, Federal Almanya'nın Münih kentinde **bugün** çalışmalarına **başlamıştır**.

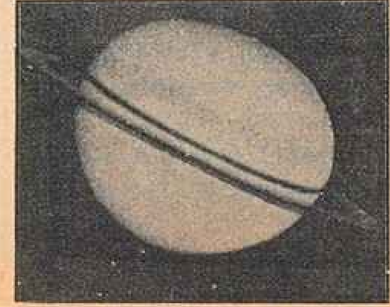
35 ülkeden 1000 kadar bilim adamının katılacağı «insanlığın geleceği için uzay teknolojisi» konferansında 400 kadar bildiri tartışılacak.

Sovyet kozmonotlarının uzayda 115 gün kalmaları ve ABD'nin uzak Satürn gezegeninden Pioneer 11 uydusu aracılığı ile önemli bilgiler sağlaması gibi büyük teknolojik başarıların ardından yapılmakta olan konferansta, daha ziyade insanlığın ortak yararı için geliştirilebilecek projeler üzerinde durulacağı bildiriliyor.

Bu projeler arasında, uzayda inşa edilecek dev antenler aracılığı ile güneş enerjisinden yararlanılması ve dünya yörüngesindeki yapma uydular aracılığı ile dünyadaki fosil enerji kaynaklarının saptanması, hava kirliliğinin ölçülmesi ve buna karşı mücadele edilmesi gibi pratik sonuçlu projeler var.

Konferans sırasında Sovyet kozmonotlarının uzayda yaptıkları biolojik araştırmalar ve Salyut-6 uzay laboratuarında gerçekleştirilen teknolojik deneylerin bulgularının açıklanması da bekleniyor.

Konferansın gündeminde ayrıca uzay hukuku, dünya dışında hayat olasılıkları, Avrupa ortak uzay uçuşu gibi konular yer alıyor.

Amerikalıların altı buçuk yıl önce Satürn gezegenine yolladıkları Öncü-11 isimli uzay aracı yeni bilgiler gönderdi. Öncü-11'in yeni bulguları arasında Satürn'un 11.'inci uydusunun varlığı, daha fazla sayıda halkası olduğunun belirlenmesi ve hayat olduğu tahmin edilen Titan'da ısının çok düşük (-200°C) olduğunun anlaşılması var.

RADYO PROGRAMI

TRT — 1

05.00 Açılış — 06.02 Günaydın — 07.20 Köye haberler — 07.30 Haberler — 07.40 Sabahtan sabaha — 09.02 Kadın Dünyası — 10.00 Kısa haberler — 10.21 Bölgesel yayın — 11.05 Türk hafif müziği — 11.20 Solistler geçidi — 12.00 Bölge haberleri — 12.10 Öğle üzeri — 13.00 Haberler — 13.15 Hafif müzik — 13.30 Bölgesel yayın — 15.00 Kısa haberler — 15.20 Hafif müzik — 15.40 Türküler geçidi — 16.00 Bölge haberleri — 16.45 Türküler — 17.02 Akşama doğru — 18.01 Çocuk bahçesi — 18.16 Bölgesel yayın — 19.00 Haberler — 19.30 Bölgesel yayın — 20.02 Çocuklar için on dakika — 20.12 Oyun havaları — 20.15 Köy Dağarcığı — 20.40 Türküler geçidi — 21.00 Kısa haberler — 21.02 Hafif müzik — 22.22 Hafif müzik — 23.00 Haberler — 23.35 Türküler geçidi — 00.02 Unutulmayanlar — 01.05-05.00 Gece yarısı.

TRT — 2

08.00 Açılış — 08.02 Gün başlıyor — 09.00 Olayların içinden — 09.30 Sabah konseri — 10.30 Uluslar ve Biz — 10.50 Türküler — 11.25 Hafif müzik — 11.40 Yaşayan hukuk — 12.00 Küçük konser — 13.00 Haberler — 13.30 Olayların içinden — 14.30 Çeşitli müzik — 15.00 Türküler geçidi — 15.30 Solistler geçidi — 16.00 Türküler — 17.00 Büyük Eserler — 18.00 Yurttan sesler — 18.50 Hafif müzik — 19.00 Haberler — 19.30 Hafif müzik — 19.45 Türküler — 20.30 Türk Hafif Müziği — 22.00 Türküler geçidi — 22.30 Solistlerden seçmeler — 23.00 Türküler — 23.30 Haberler — 23.35 Çeşitli sololar.

TRT — 3

07.00 Açılış — 07.02 Güne başlarken — 08.00 Sabah konseri — 10.00 Senfonik müzik — 10.45 Saz eserleri — 11.00 Öğleye doğru — 12.00 Haberler — 12.09 Sizin için seçtiklerimiz — 13.00 Konser saati — 15.00 Günün konseri — 17.00 Haberler — 17.09 Hafif müzik dünyasında gezinti — 18.00 Stüdyo FM — 19.00 Bir konser — 21.00 Çağlar akımlar ve müzik — 22.00 Haberler — 22.09 Gecenin getirdikleri — 23.00 Çarşamba konseri — 24.00 Gece ve müzik — 01.00 Kapanış.

TV

19.00 Haberler — 19.05 Arı Maya — 19.30 Türk halk müziğinden bir solist «Serpil Kaya» — 20.00 Bir konu, bir konuk — 20.30 Haberler — 21.15 Minik konser — 21.20 Eğitim — 22.00 Müzik — 22.20 Haberler — 23.30 Yüzme (Bant) — 23.15 Cimnastik (Canlı) — 24.00-01.00 Özet.

KİTAP

İran'da Şafak Söküyor

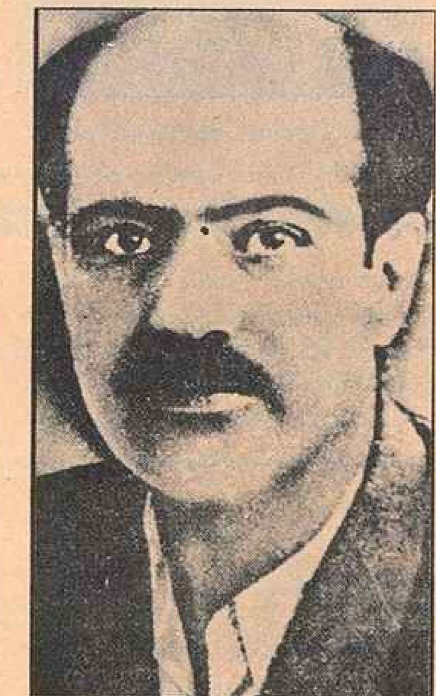
haziran yayınları

Duran Karamehmetoğlu

Şahlık despotizmi devrildi. İran'da demokrasiye susamış yığınlar, daha çok, geleceklerinin hesabını yapıyorlar.

Ne ki, geleceğin hesabını yapma olanağını onlara sunan geçmiş, bütün diriliğiyle bugün de ayaktadır. Ve toplumsal tarihin öyle dönemeçleri vardır ki, bunlar hiç yıkılmazlar, unutulmazlar. Bu dönemeçler kadar, sınıf mücadelesinin anıtlaştırdığı yiğitler vardır. Onlar da unutulmazlar. Yaşarlar, yaşamakla yetinmezler, yaşayanların hayatlarına güç katarlar. Onlarsız geleceği düşünmek imkânsız gibidir.

İran halklarının mücadelesinde Hısrov Ruzbeh diye bir isim, bugün de yaşamaktadır. Haziran yayınlarından çıkan İran'da Şafak Söküyor adlı kitap, TUDEH Merkez Komitesi üyesi Hısrov

Ruzbeh'in savunmasını anlatıyor.

Sosyalizmin militanları, kendilerini savunurken hep sosyalizmi savunmuşlardır. Bu nedenle bu savunmalar sosyalizm tarihinin ve halk-

Devamı s. 5, sütun 7'de

Sosyalist Öğreti, Burjuva Milliyetçiliğinin Karşısında Enternasyonalizm ve Yurtseverliği Koyar

Burjuva milliyetçiliği tarihte ilk kez uluslaşma süreciyle birlikte ortaya çıktı. Feodaliteye karşı mücadele eden burjuvazi devrimci nitelik taşıdığı dönemlerde burjuva milliyetçiliğini de başlattı. Ülkedeki feodal bölünmeleri önlemek ve iç pazarı bütünleştirmek isteyen burjuvazi ulusal duvarların tarihsel mimarıdır. Bu uluslaşma sürecinin ve çabaların ideolojik yansıması da *milliyetçilik* oldu.

Burjuvazinin devrimci konumda bulunduğu ve feodal toplumdan daha ileri bir toplum aşamasına geçildiği dönemlerde, burjuva milliyetçiliği de geçici olarak ilerici bir rol oynadı.

Ne var ki, iktidara gelen burjuvazi kendi sınıf egemenliğini pekiştirdikten sonra gericileşmiştir. Böylece yeni toplumun, (kapitalist toplumun), temel çelişkisi üzerinde yükselen sınıf mücadelesinde, burjuva milliyetçiliği işçi sınıfı hareketine karşı kullanılmıştır.

Burjuva milliyetçiliği aynı zamanda ileri kapitalist ülkeler arasındaki çıkar kavgalarının sonucu olan haksız savaşlarda da bir propaganda ve aldatma vesilesi yapılmıştır. Tekelci aşamaya giren kapitalist egemen sınıflar, kendi kontrollerindeki devletlerin arasındaki emperyalist paylaşım kavgalarında ayrı ulusların emekçilerini cepheye sürerek birbirlerine karşı savaştırmışlardır.

Böylece gerici egemen burjuvazi, milliyetçilik akımını, hem ülke içindeki *sınıf mücadelesine* karşı kullanmıştır, hem de kapitalist devletler arasındaki çıkar çekişmeleri için milliyetçi propagandadan yararlanmıştır.

Böylece egemen burjuva milliyetçiliği, bütünüyle gerici ve karşı-devrimci niteliktedir.

Tarih sahnesinde burjuva milliyetçiliğinin başlangıçtaki a n t i - feodal dönemler dışında demokratik bir öz taşıdığı olgu, *ezilen ulusların*, emperyalizme, sömürgeciliğe, yeni sömürgeciliğe ya da ezen ulus milliyetçiliğine karşı verdikleri mücadelelerde sözkonusudur.

Emperyalizmin boyunduruğu altındaki ulusların ulusal burjuva zümreleri ya da unsurları, kendi ulusal pazarlarını kurmak için anti-emperyalist bir konum kazanabilirler. Aynı şekilde, çok uluslu kapitalist ülkelerde ezilen ulusun ulusal burjuva karakterli kesimlerinin ezen ulus tahakkümüne karşı çıkmaları demokratik bir özellik içerir.

Ama bu durumda da unutmamak gerekir ki, ulusal kurtuluş sürecindeki ulusların bu anti-emperyalist nitelikli burjuva unsurları da, bağımsızlığı elde ettikten sonra kendi sınıf tahakkümlerini kurmak niyetindedirler. Bu durumlarda da, iktidara gelen burjuvazi işçi sınıfına ve emekçi halka karşı z o r a başvurur. Örneğin Türkiye'de yaşanan bu olmuştur. Anti-emperyalist mücadelede saf tutan ve bir dönem için ilerici konum taşıyan Türkiye ulusal burjuvazisi, bağımsızlığın gerçekleşmesinden sonra, kendi sınıf diktatörlüğünü kurmak için işçi sınıfına ve emekçi halka zor kullanmış, aynı zamanda kendisi bir *ezen ulus burjuvazisi* haline dönüşerek ulusal baskının (milli zulmün) yürütücüsü olmuştur.

Kısa zamanda «ulusal burjuvazi» kimliğini de tümüyle yitirerek emperyalizme teslim olan bu burjuvazi, diğerleri gibi burjuva milliyetçiliği silahını halka ve ezilen ulusa karşı kullanmıştır.

SOSYALİST YURTSEVERLİK VE ENTERNASYONALİZM

Burjuvazinin ve onun milliyetçi demagojilerinin başlıca ideolojik saldırılarından birisi enternasyonalizme karşıdır. Bilindiği gibi, enternasyonalizm, bilimsel sosyalizmin kopmaz bir bileşenidir. Sosyalistler, her türlü milliyetçiliğe karşı enternasyonalizmi savunurlar. Bütün dünya işçilerinin uluslararası kapitalizme karşı tek bir aile olduğunu bilirler.

Nasıl ki, sosyalizm, insanlık toplumunun vardığı aşamada tarihsel akışın zorunlu bir sonucu ise, enternasyonalizm de aynı şekilde ve buna bağlı objektif bir gerçekliktir.

Bilindiği gibi sosyalizmin maddi önkoşullarının başında üretimin sosyal (toplumsal) bir karakter kazanması ve sosyal işbölümünün gelişmesi gelir. Bu sosyal karakter sadece tek tek ülkelere özgü değildir. Çağımızda üretim *uluslararası düzeyde* sosyalleşmiş, sosyal işbölümü uluslararası düzeyde gerçekleşmiştir. Bu nedenle insanlığın inşa etmeye başladığı sosyalizm de, nasyonalist (ulusalcı) değil, enternasyonalist bir karakter taşır.

Tek tek ülkelerde üretim araçlarının mülkiyetini elinde bulunduran kapitalist sınıfa karşı işçilerin mücadelesi, yeryüzündeki sömürücü sınıflı toplumları kontrol eden uluslararası tekelci burjuvaziye karşı verilen topyekûn sınıf mücadelesinin parçalarını oluşturur.

İşte bu yüzden burjuvazi ayrı ülkelerin işçilerinin ve emekçi halklarının, bu mücadelelerinin bütünlüğünü bozmak ve uluslararası dayanışmayı zayıflatmak için, enternasyonalist öğretiye karşı, her ülkenin burjuva milliyetçiliğini gerici bir silah olarak kullanır.

Bu nedenle, sosyalistler, milliyetçiliğin her türlüsüne karşı enternasyonalizmi ve sosyalist yurtseverliği koyarlar.

Sosyalistler hiçbir şekilde milliyetçi değildirler. *Yurtseverdirler.* Bir sosyalist, bilimin öngördüğü şekilde, uluslararası işçi sınıfının ve tüm dünya halklarının topyekûn çıkarlarını, kendi halkının çıkarlarıyla bütünleştirir. Bu çıkarların en yüksek biçiminin enternayonalizmde olduğunu bilir. Dünyamızdaki belirleyici toplumsal ayırımın sınıf çıkarlarında somutlandığını hiçbir zaman unutmaksızın, işçilerin birliğine ve halkların kardeşliğine zarar verecek her türlü akıma ve davranışa karşı kararlı bir uğraş sürdürür.

ULUSLARIN ARASINDAKİ İLİŞKİLER GÖNÜLLÜ BAĞLARA DAYANMALIDIR

Bununla birlikte sosyalistler *ulus gerçeğini* inkâr etmezler. Gelecekte sınıflar ve sınıf ayırımlarıyla birlikte ulusal duvarların da tarihin müzesine kaldırılacağı bilimsel bir gerçekliktir. Ama bugün uluslar somut bir olgudur, varolan bir *kategori*'dir.

Sosyalistler, ulusların varlığını reddetmedikleri gibi, bir ulusun bir başkasını ezmesinin de en kararlı düşmanıdırlar. Bilimsel sosyalizm, ezilen ulusların ulusal baskılardan kurtulmasına öncülük etmiştir. Bilimsel teorinin ulusal soruna değgin öğretisi, uluslar arasında tümüyle *gönüllü bağların* kurulmasını öngörür. Sosyalistler, yer yüzünde uluslar arasında zora dayalı

Devamı s. 5, sütun 7'de

SPOR

2. Dünya Kupası Atletizm Yarışmaları

2. Dünya Atletizm Kupası Kanada'nın Montreal şehrinde 25-26 Ağustos 1979 günlerinde yapıldı. Bütün dünyanın önem verdiği bu karşılaşma, bizim «futbolcu» basının ilgisini çekmediği gibi, Avrupa ülkelerindeki lig maçlarını kaçırmayan TRT, bu kupa ile ilgili özet yayın dahi olsun yapmadı. Başlangıç yazımızda da belirttiğimiz gibi biz böylesi önemli spor olaylarını, gecikerek de olsa, yorumuyla birlikte okura ileteceğiz.

Her yarışmanın doğrudan final şeklinde yapıldığı kupa'ya 8 takım katıldı; 5 Kıta Afrika, Amerika, Asya, Avrupa, Okyanusya ve 3 ülke, Sovyetler Birliği Demokratik Almanya, ABD.

İlki 1977'de F. Almanya'nın Düsseldorf şehrinde yapılan bu kupaya, statüsüne göre 6 takım doğrudan, iki takım ise seçme suretiyle katılıyorlar. Doğrudan katılanlar, kıta takımlarıyla ABD. Diğer iki takım daha önce yapılan Avrupa kubasında 1 inciliği ve 2 inciliği kazanan ülkeler oluyor. Bilindiği gibi İtalya'nın Torino şehrinde yapılan Avrupa kupasında erkeklerde ve kadınlarda ilk iki sırayı, Demokratik Almanya ve Sovyetler Birliği kazanmışlardı.

Gülle atma dünya rekortmeni Udo Beyer Demokratik Almanya'ya birincilik kazandırdı.

ÇİZELGE 1 — GENEL SIRALAMA

	1	2	3	Top.	Toplam Puan
D.A.C.	9	8	4	21	213
Avrupa	5 (3)	11 (5)	7 (4)	23 (12)	208
S.S.C.B	3	10	10	23	199
A.B.D.	9	4	5	18	194
AMERİKA	4 (2)	1 (1)	6 (6)	11 (9)	165
AFRİKA	5	—	2	7	113
OKYANUSYA	—	1	1	2	104
ASYA	—	—	—	—	61
Sosyalist Ülke Sporcular	17	24	24	65	
Sosyalist olmayan ülke Sporcuları	18	11	11	40	

NOT : Parentez içindeki sayılar Sosyalist Ülke sporcularına aittir.

2 nci Dünya Aletizm Kupası'nda, kadınlarda 1 inci, erkeklerde 3 üncü sırayı kazanan Demokratik Almanya kadın-erkek 35 yarışmanın toplamında 1 inciliği elde etti. Kadınlarda 3 üncü, erkeklerde 2 inci olan Avrupa karması, genel klasmanda 2 nci oldu. Kadınlarda 2 nci, erkeklerde 4 üncü olan Sovyetler Birliği ile 3 üncü sırayı aldı. Erkeklerde 1 inci olmasına rağmen kadınlarda düşük puanla 4 üncü olan ABD ise genel klasmanda ancak 4 üncülüğü elde edebildi. Son 4 sıra ise dört kıtaya, sırasıyla Amerika, Afrika Okyanusya ve Asya'ya kaldı.

dı. Diğer 4 kıta ise ilk 4 sırayı alan takımlar karşısında bir hayli sönük kaldılar. Bunlardan gelişkin kapitalist ülkelerin (Avustralya ve Yeni Zelanda) oluşturduğu Okyanusya, bu ülkelerin spordaki gelişkinliklerine rağmen bir hayli hafif kaldı. Amerika karması gelişkin kapitalist ülke Kanada'nın değil de, sosyalist Küba'nın sayesinde 4 kıtanın en başarılısı oldu. Afrika erkeklerdeki orta ve uzun mesafe koşullarında elde ettiği birinciliklerle teselli bulurken, Asya karması ilk üçe tek bir yarışmacı bile sokamadı.

ÇİZELGE 3 — ERKEKLERDE SIRALAMA

	1	2	3	Toplam	Puan
ABD	7	4	1	12	119
AVRUPA	1	7 (3)	5 (3)	13 (6)	112
DAC	3	3	2	8	108
SSCB	1	4	5	10	102
AMERİKA	3 (2)	1 (1)	4 (4)	8 (7)	98
AFRİKA	5	—	2	7	84
OKYANUSYA	—	1	1	2	58
ASYA	—	—	—	—	36
Sosyalist Ülke Sporcuları	6	11	14	31	
Sosyalist Olmayan Ülke Sporcuları	14	9	6	29	

Üsttekilere gelince ABD erkeklerde Düsseldorf'taki seviyesini koruyarak (orada 120 puan almıştı) 1 inci olurken, Demokratik Almanya önemli bir düşüş (Düsseldorf'ta 127 puan) gösterdi. Buna karşılık Demokratik Almanya 1977'de kadınlarda kaybettiği 1 inciliği kazanma başarısını gösterdi. Kadınlarda o zamanki 1 nci Avrupa karması 3 üncülüğe düşerken, Sovyetler Birliği de 2 inciliği elde etti.

Sonuçların sosyalist kamp-kapitalist kamp karşılaştırması ise sosyalizmin bu temel spor dalındaki üstünlüğünü yine kanıtlamaktadır. Avrupa ve Amerika karmaları sosyalist ve kapitalist ülkelerin sporcularından oluşmaktadır. Afrika ve Asya karmalarında ise pek çok antiemperyalist üçüncü dünya ülkesi sporcusu yeralmaktadır. Çizelgelerin incelenmesinden, sosyalist ülkelerle, dünyanın diğer bütün ülkeleri arasındaki kıyaslamada, erkeklerdeki hemen hemen eşit durumun kadınlarda sosyalist blok lehine nasıl net bir şekilde değiştiği görülmektedir. Böylece genel klasmanda sosyalist ülkeler büyük üstünlük sağlamakta, toplam ilk üç derecininin 65'i sosyalist ülkelere giderken sadece 40'ı dünyanın diğer ülkelerine kalmaktadır. Bu yarışmalar da bir kez daha göstermiştir ki, spor gerçek işlevini ancak sosyalizmde kavuşmaktadır. Özellikle kadın erkek eşitsizliğinin giderilmesi süreci sosyalist ülke kadınlarının sporda hızlı gelişmelerine yolaçarak, onların üstün başarılarını sağlamaktadır.

ÇİZELGE 2 — KADINLARDA SIRALAMA

	1	2	3	Toplam	Puan
D.A.C	6	5	2	13	105
S.S.C.B	2	6	5	13	97
Avrupa	4 (3)	4 (2)	2 (1)	10 (6)	96
ABD	2	—	4	6	75
AMERİKA	1	—	2 (2)	3 (2)	67
OKYANUSYA	—	—	—	—	46
AFRİKA	—	—	—	—	29
ASYA	—	—	—	—	25
Sosyalist Ülke Sporcuları	11	13	10	34	
Sosyalist Olmayan Ülke Sporcuları	4	2	5	11	

Çizelgelerin incelenmesinden de görüleceği gibi atletizmde —ve genel olarak sporda— gelişmiş üç ülke arasına sadece bir kıta girebildi. Avrupa! Avrupa karmasını oluşturan atletler de sporda gelişmiş ülkelerin sporcularıy-

Ağaoğlu: Oy Vermek Bile Külfet Haline Getirildi

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu üyesi Tektaş Ağaoğlu, seçmen kütüklerinin yazımındaki usülsüzlükler aksaklıklar ve zorluklar nedeniyle yüzbinlerce yurttaşımızın bu seçimlerde oy kullanamayacağını söyledi.

Tektaş Ağaoğlu konuyla ilgili demecinde şöyle dedi:

«Seçmen kütüklerinin yeniden yazımı sırasında yüzbinlerce yurttaş kütüklere kaydedilmemiştir. Sadece İstanbul'da bu yılki seçmen sayısının iki yıl öncekinden 300 bin eksik olduğu iddia edilmektedir. Eski kütüklerde, burjuva partilerinin sahtekârlıkları yüzünden, bir miktar fazla seçmen yazılı bulunsa da, iki yıl içinde seçmen sayısının arttığı gözönünde tutulursa, sadece İstanbul'da sayıları yüzbinlerle ifade edilen yurttaşımız kütüklere yazılmamıştır.

Diğer seçim bölgelerinden de aldığımız haberler, aynı durumun oralarda da sözkonusu olduğunu göstermektedir.»

Ağaoğlu öteden beri seçmen yazımının burjuva politikacıları tarafından bir sahtecilik eylemine dönüştürüldüğünü söyleyerek şöyle devam etti:

«İsimleri yazılmayan yüzbinlerce yurttaşımızın, ilçe seçim kurullarına başvurarak gerekli düzeltmeleri yapmaları birçok bürokratik engele bağlanmıştır. Büyük kentlerde zaten hayatını kuyruklarda tüketen yurttaşların, kendi oy haklarını kullanmaları da ilçe seçim kurulları önünde saatlarca kuyruklarda beklemeyi gerektirecektir. Köylerdeki yurttaşlarınsa, düzeltme yaptırmak için ilçe merkezlerine inmesi bir başka külfettir.»

Tektaş Ağaoğlu sözlerini şöyle bitirdi: «Buna rağmen oylarını faşizme, emperyalizme, tüm sınıfsal ve ulusal baskılara karşı kullanmak isteyen, ve bu seçimlerde MC'yi reddeden, CHP'ye «hayır» diyen yurttaşlar, mutlaka bu külfete katlanmalı, sandık listeleri kesinleşmeden önce, isimlerini yazdırmalıdırlar.

TİP Memurlara Politik Özgürlük Tanınmasını Savundu

İstanbul, (anka) — Türkiye İşçi Partisi basın bürosu sekreteri Gündüz Mutluay, memurlara siyasal partilere üye olmak da dahil politik özgürlüklerin tanınmasını savunmuştur.

Tüm çalışanlara sendikal hakların tanınmasını, İşçi-Memur ayrımına son verilmesini isteyen Mutluay demecinde şunları söylemiştir:

«Devlet daireleri ve kurumlarda çalışan yüzbinlerce insan «memur» adı altında sendikal ve politik haklardan yoksun bırakılmışlardır. Yaratılan İşçi-Memur ayrımının hiçbir ciddi dayanağı yoktur. Sendikal haklardan yoksun bırakılan memur, öğretmen ve teknik elemanların ücretleri tek taraflı olarak işveren tarafından tespit edilmektedir. Çalışan insanın emeğinin karşılığında alacağı ücret üzerinde söz hakkı olmaması demokrasi ile bağdaşmaz.»

GAZİOĞLU

(Baştarafı 1. sayfada)
lerdir. Yani halen ilkokula gidemediği için okuma yazmayı bile öğrenmesi kendisine lüks görülen çocuklarımız toplam iki milyona yakındır.

Öğrenimdeki çocuklarımıza sunulan eğitim ise idealist'tir, bilim dışıdır, şovenist ve özümlemeci niteliktedir. Vurgulamak istediğim diğer bir nokta da şu: İlköğretimin 8 yıla çıkarılması planlanmaktadır. Millî Eğitim Bakanı bu yöndeki hazırlıkların ilerlediğini söylemektedir. Nüfusunun yarısından fazlası okuma yazma bilmeyen bir ülkede, ilköğretimin 8 yıla çıkarılması bir lükstür. Gerçi sosyalist ülkelerdeki uygulama böyledir. Ama, onlar çok ileri gelişkinlikteki bir kültür düzeyindedirler ve o ülkeler için böyle bir uygulama zorunluluktur.

Özellikle değinmek istediğim bir nokta daha var: İlköğretim yılı nedeniyle çocuklarımızın yaşama ve öğrenim koşullarının son derece kötü olduğunu belirtirken, eğitimin ve dolayısıyla öğrencinin kopmaz bir parçası olan öğretmenlerin de ne denli zor koşullar altında bulunduklarını vurgulamalıyım. Büyük sıkıntılar altında ve ekonomik güçlükler içinde, çocuklarımıza öğrenim yaptıran meslektaşlarım, kendilerini halka ve ülkemiz çocuklarına adamışlardır. Öğretmenlerimizin sınırsız özverisi, aynı zamanda onların devrimci ve çağdaş düşüncelerle donanmış kişiliklerinden kaynaklanmaktadır. Bu yüzden, meslektaşlarım, çocuklarımızın toplumda en doğru şekilde işlev kazanmaları ve bilgilenmeleri için yorulmak bilmez bir uğraş sürdürmektedirler.

Seçimler

(Baştarafı 1. sayfada)
dolu ilçelerinde kütüğe yazılmayan seçmenlere büyük külfetler getirmiştir.

Örneğin, 1977 rakamlarına göre 460.792 seçmeni bulunan Çankaya ilçesinde, ya da 379 bin seçmenli Bakırköy'de isimlerinin kütüklerde bulunmayan onbinlerce seçmenin ilçe seçim kurullarına başvurarak kimlik gösterip yazılmaları, büyük bir külfet haline gelmiştir. Aynı şekilde, kırsal yörelerde yazılmayan yurttaşların, köyden ilçe merkezlerine inerek isimlerini kaydettirmeleri de başlı başına bir külfet oluşturmaktadır.

Yüksek Seçim Kurulu tarafından kesin seçmen sayısı ay sonunda açıklanacaktır. 1977 verilerine göre, bu yıl seçimi yapılacak illerdeki yazılı seçmen sayısı 9.499.563'dü. Bu sayının normal olarak 10 milyonu aşmış olması beklenmektedir. Ne var ki, yazım sisteminin olumsuzlukları ve başvurulan usulsüzlükler nedeniyle, ya da birçok yurttaşın evine yazım olarak kasten gidilmemiş olduğundan dolayı birçok yurttaş kütüklere yazılmadığı gibi, bürokratik engelleri de aşarak itirazını yapamamıştır. Bu yüzden, 10 milyonu aşması gereken seçmen rakamının yüzbinler ölçüsünde düştüğü sanılmaktadır.

Afganistan

(Baştarafı 1. sayfada)
lık nedenleriyle istifa ettiği bildirildi.

Kabil radyosunun haberine göre Taraki, Afganistan Demokratik Halk Partisi Genel Sekreterliği de dahil olmak üzere tüm görevlerinden ayrıldığını açıkladı. Radyonun bildirdiğine göre Taraki istifa mektubunu dört saatlik bir toplantıdan sonra Devrim Konseyine sundu. Sağlığının yetersizliği nedeniyle devlet ve parti başkanı olarak görevini sürdüremeyeceğini açıklayan Taraki'nin yerine Hafızullah Amin'in seçildiği açıklandı. Hafızullah Amin'in aynı zamanda Demokratik Halk Partisi genel sekreterliği görevini de üstlendiği bildirildi.

Afganistan Demokratik Halk Partisi yeni lideri ve Devrim Konseyi Başkanı Hafızullah Amin 50 yaşındadır.

Hafızullah Amin şairliği ile de tanınan bir siyaset adamıdır.

Türkiye-AET Görüşmeleri

(Baştarafı 1. sayfada)
Ankara (anka) — Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) arasında üst düzeydeki görüşmelere bugün başlanacaktır.

21 Eylül cuma gününe kadar sürecek görüşmelerde Türkiye'nin AET'ye karşı yükümlülüklerinin dondurulması yolundaki önerisi ve AET'nin bu öneriyi kendi yükümlülüklerinin de dondurulması karşılığında kabul etmesi çerçevesinde gelişmeler ele alınacaktır. Hikmet Çetin başkanlığında yapılan hazırlık toplantılarında Türk işçilerinin serbest dolaşımı, tarım ödünleri ve mali yardım konularına ağırlık verilecektir. Görüşme gündemi, Türkiye'nin yükümlülüklerinin dondurulması yolundaki önerisinden geri adım atacağı biçiminde değerlendiriliyor.

Öte yandan Türkiye pamuk ipliklerinin AET pazarlarında öteki ülkelere oranla çok daha pahalı satılması ve bu nedenle Türkiye'nin ihracatçı firmaları hakkında açılan soruşturmanın da görüşmelere konu olması ve tartışılması bekleniyor.

Sağlık

(Baştarafı 1. sayfada)
İstanbul SSK hastanesi, Göztepe SSK ve Taksim hastaneleri etkin biçimde katılırken, tüm yurttaki sağlık kuruluşlarının da eylem içinde yer aldığı bildirildi.

Konuyla ilgili olarak konuştuğumuz Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Dr. Erdal Atabek, gazetemize görüşlerini açıkladı. Dr. Atabek, tırmanan faşist saldırılar hakkında şunları söyledi:

«Ülkemizde can güvensizliğinin hangi boyutlara ulaştığını olaylar çok açık göstermektedir. Bir savaş sırasında bile saldırıdan masun tutulan hastaneler, sağlık kuruluşları, hekimler ve tüm beyaz gömlekliler bir süreden beri terörün hedefleri olarak seçilmektedir. Biz sadece örgüt olarak değil, mesleğimiz gereği de insanların öldürülmesine karşıyız. Düşünce ayrılıklarının, insanı öldürülerek giderileceğine de inanmıyoruz. Şiddet eylemleri nereden gelirse gelsin karşısındayız. Ancak biliyoruz ki, terörün yaygınlaştırılması kitleleri yılgılaştırmak, korku ve dehşeti kullanarak kitleleri istemlerinden, demokratik çabalarından uzak tutma amacına yöneliktir. Kitleler bu durum karşısında yılgınlığa düşmek yerine birleşmeli, kitlesel güçlerini ortaya koymalı ve terör kaynaklarının üzerine gidilmesi için yetkililere karşı seslerini yükseltmelidirler.

Bugün terörün kaynaklarına eğilindiği, bu odaklara karşı gerekli önlemlerin alındığı kanısında değiliz. Prof. Dr. Fikret Ünsal'ın kişiliğinde tüm öldürülen meslektaşlarımıza, hekim, eczacı ve tüm sağlık personeline yönelen silahlı saldırılara karşı tepkimizi toplu olarak gösterdik. Öldürülen meslektaşlarımız için saygı duruşunda bulunurken, protestomuzu so mutlaştırdık, can güvenliği istemimizi yineledik, yöneticileri bir daha uyarmaya çalıştık. Bütün kitlelerin can güvenliği konusundaki duyarlıklarını, kitlesel gücü ortaya koyacak biçimde göstermeleri gerekmektedir. Biz görevimizi yaptığımız inancındayız, çabalarımızı sürdüreceğiz.

Çok kısa bir süre içinde karar verilerek uygulamaya konulmasına karşın saygı duruşumuz, ülke çapında büyük ölçüde başarıyla uygulanmıştır. Sürenin kısalığı nedeniyle yetersiz iletişimin yol açtığı eksiklikler dışında, özellikle İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana illerimizde hemen bütün büyük sağlık kuruluşlarımız öldürülen mes lektaşlar için saygı duruşunda bulunmuşlardır. Bu hareketimizi bir eylem saymıyoruz. Ancak gerekli önlemler alınmazsa etkin eylemler yapabiliriz.»

Salvador

(Baştarafı 4. sayfada)
da general olursa olsun, bütün ülkeyi kontrol altında tutuyor. Egemen sınıfın bu partisi El Salvador halkını yıllardır zulmü ve baskısı altında inletiyor. Özellikle pamuk ve şeker ihracatı yapan ve tamamen emperyalizme bağımlı olan ülkede yabancı sermaye yatırımları çok büyük yer tutuyor.

1961 de ABD Askeri Misyon'unun açık müdahalesi ile kurulan faşist rejim, ayakta kalabilmek için ABD'nin desteğine muhtaç. Dolayısıyla da 1961 den beri polis ve ulusal muhafızları Amerikalılar eğitiyor. Hükümet ABD'nin kendi iç işlerine karışmasına da kısıntısız olanak tanımış durumda.

Buna karşılık, özellikle komşusu Nikaragua'da faşist güçlerin yenilişinden sonra Salvador'lu demokratik güçler faşizme karşı direnmekte kararlılar.

Erbakan

(Baştarafı 1. sayfada)
attık. 67 ilin valisinin yarısını namaz kılar hale getirdik. CHP ve AP faizci iki zalim partidir.» dedi.

Erbakan Yüksekova ve Başkale'de yaptığı konuşmalarda da «MSP'nin iktidara gelmesi halinde 43 islam ülkesinin devlet başkanları ve başbakanlarının katılmasıyla Ayasofya'nın ibadete açılacağını» söyledi.

Gerçek Durum

şizmin bunca saldırıları karşısında yılmayan halkın, demokrasi güçlerinin direnme azmi bizlere dayanak oluyor.

Ne ki bu direnme azmi bir başına yetmez. Bunca cana kıydığı, böylesine yurttaşın başına belâ olduğu halde, kitlelerin faşizm karşısında pes etmemesi, yılmaması, hatta faşist hunharlığa karşı hınçlanıp bilenmesi, herkesde faşizmi mutlaka dize getirme azminin pekişmesi elbette olumlu bir temeldir. Ancak alabildiğine hesaplı ve örgütlü olan faşizmle, gericiliğin saldırılarıyla, sadece mücadele azmi ile başa çıkılamaz. Kitleler saldırıları karşılayıp püskürtecek ve faşizmi bastıracak örgütlülük ve dayanışma içinde olduklarında faşizmin önü alınabilecektir.

Bu çok önemli nokta üzerinde söylenenlere bakılırsa herkes hem fikir gözüküyor. Ne ki bu konuda henüz kayda değer olumlu adımların atılmamış olması önemli bir eksikliktir. Gericiliğin hızlanan saldırılarını defetmek istiyorsak gün geçirmeksizin, demokrasiden yana olan en geniş kitlelerin, onların örgütlü güçlerinin beraberlik ve dayanışmasını sağlamakla yükümlüyüz.

Gazetemizin yayınlanış amaçlarından birisi, hatta birincisi böylesi bir işbirliğine hizmet etmek, onu kolaylaştırmaktır. Gazetemiz, demokrasi saflarında yer alan herkesin sesini duyurarak, onların görüşlerinin gazetemiz saflarında bir araya gelmelerini sağlayarak elinden geldiğince antifaşist dayanışmaya katkıda bulunmaya çalışacaktır. Ancak bizim bu konudaki payımız bir gazetenin işleviyle sınırlıdır. Aslolan faşizmin ve gericiliğin saldırılarına maruz kalan halk güçlerinin çıkarları uğruna mücadele eden siyasi çizgilerin biraraya gelmeleri, antifaşist mücadelenin tek merkezden örgütlü bir şekilde yönlendirilmesi için güçlerini birleştirmeleridir. Faşizme karşı nerede başarılı mücadele verilmişse, faşizme geçit verilmemesi nerede mümkün olmuşsa, faşizm nerede yenilgiye uğratılmışsa ancak ve ancak bu şekilde sonuç alınabilmiştir.

Sosyalist Öğreti

(Baştarafı 4. sayfada)
her türlü ilişkiye karşıdırlar. Ulusların *tam hak eşitliğini* savunurlar. Nerede bir ulusun yekdiğerine baskı kurduğunu görürlerse, bu baskının karşısına çıkarlar.

Bu nedenle, *Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı* ilkesini getiren, bilimsel sosyalist öğretidir. Ezilen ulusların temel özgürlüklerinin, ulusal demokratik ve kültürel haklarının en kararlı savunucusu gene bilimsel sosyalizmdir. Sosyalist öğreti ulusal sorunun âdil çözümünün ancak ulusların kendi geleceklerini özgürce belirlemeleri ilkesi temelinde sağlanabileceğini koymuş ve bu ilkeyi canlı olarak hayata geçirmiştir.

Bilimsel sosyalizm, kendi enternasyonalist öğretisinden yola çıkarak, tüm ulusların özgürleşmesini, uluslar arasında serbest rızaya dayalı gönüllü bağlar kurulmasını savunur. Ezen ve ezilen ulusun emekçileri arasındaki kardeşlik ve dayanışmayı güçlendirmeyi amaçlar. Tüm dünya emekçilerinin sömürüye ve baskıya karşı ortak mücadelesini sağlamak için ulusların siyasal eşitliğini titizlikle gözetir. Bu eşitliğin olmadığı yerde o uğurda mücadele eder.

İran'da Şafak Söküyor

(Baştarafı 4. sayfada)
ların devrimci geleneğinin klasikleri haline gelmişlerdir.

Ruzbeh'in Savunması bugün İran'da geleceği örmek için direnenlerin gücünü kimlerden ve nasıl sağladıklarına bir kanıttır.

Ruzbeh, vatana ihanet suçundan idam edilmişti. Ruzbeh'i ölüme mahkûm eden askeri yargıç, kararını verip mahkemeden ayrılırken «Ruzbeh'e zulmettik» demişti. Ve Ruzbeh idam edilirken İran'ın egemeni Şah'tı. Şimdi İran'da Şah'dan arda kalan, acılı bir hikâyedir.

TUDEH ve militanları idam mangalarının karşısına hep «vatan haini» suçlamasıyla çıkarılmışlardı. Vatan hainlerinin kimler olduğu bugün açık değil mi?

Ruzbeh savunmasında şöyle demişti: «Herkesin belirli tarihi görevi vardır. Abbasi'nin görevi ölmek ve konuşmamaktı. Fakat benim görevim konuşmak ve ölmektir.» (sf-146).

Ruzbeh'ler görevlerini yerine getirdiler. Emekçi sınıfların tarihinde onurlu yerlerini aldılar. Bugün bu tarihi daha ileriye götürmek için mücadele edenlerin görevleri daha da ağırdır: Ruzbeh'lere saygılı ve yaraşır olmak ve İran'da devrimi, bu yiğit kanlarının belirlediği doğrultuda derinleştirmek.

Halkların mücadelesi demek ki, Ruzbeh'leri yaratmadan, 13 Şubat'ları yaratamıyormuş.

İran'da Şafak Söküyor, bu gerçeği bir kere daha kanıtlıyor.

Tüm Mühendis ve

(Baştarafı 1. sayfada)
getiren bir düzenleme sağlanmalıdır.

Ancak bu istekler gerçekleştirilmemiştir.»

DİSK 3'üncü bölge temsilciliği TMMOB'nin kamu işyerlerinde çalışan mühendislerin ve teknik elemanların 19 Eylül Çarşamba günü İzmir'de yapacağı grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı için bir günlük işi bırakma eylemini destekleme kararı aldı.

DİSK 3'ncü bölge temsilcisi Saim Akbulut'un başkanlığında bugün yapılan toplantıya DİSK'e bağlı sendika bölge temsilcileri katıldılar.

Toplantıda DİSK'e bağlı kamu işyeri temsilcilerinin ayrıca bu amaçla yapılacak mitingi desteklemeleri, mitinge temsilciler düzeyinde katılmaları da kararlaştırıldı.

Kuşadalıyız... Denizimize Giremeyiz...

Kuşadası, Türkiye'nin en önemli turistik yörelerinden, turistlere pansiyonunu, yiyeceğini, denizini, balığını sunar Kuşadalılar. Acaba onların hali nedir? Bu küçük kıyı şehirciği, yazın nüfusça 50-60 bin kişiyi barındırır. İnsanları candan. Hele balıkçıları...

Yaşlı. 1332 doğumlu Mustafa Taka. Bodrum doğumlu. Kendisinin asıl adını pek bilen yok. «EKSELANS» denir ona. O zaman büyük küçük herkes tanır. Saygı duyar. Balıkçılar, daha çok saygı duyuyorlar. Balıkçılara, ilerici, sosyalist harekete epey hizmeti var EKSELANS'ın... Halil Şahintürk'ün, Hüseyin Kuyucu'nun...

Akla gelen ilk soruyu sordum. HALİKARNAS BALIKÇISI'nı tanır mısınız?

Halikarnas Balıkçısı (Cevat Şakir) arkadaşıymış. Pek çok kere bu değerli yazar ve aydınımızı konuk etmiş evinde...

Bir anı rica ettim. Anlattı:

«Ya 1933, ya da 1934 yılıydı. Bodrum'a gezi için İngiliz gemileri gelmişti. Halikarnas Balıkçısı çok iyi İngilizce bilirdi. Bodrum Kaymakamı tercüman olarak gemi komutanının yanına götürmüştü rahmetliyi. Gemi komutanı onun çok iyi ingilizce konuşması karşısında şunu sordu:

— Siz ingiliz misiniz?

— Hayır... Ama Oksfort Üniversitesi mezunuyum..

«Rahmetlinin bekârlığını bilirim. 1930'da Bodrum'a geldi. 151'lerdendir. Bodrum'da kendine bir sandal yapındı. Sandalının adı da Halikarnas Balıkçısı'ydı.»

Büyük deniz edebiyatçısı üzerine araştırma yapacak olan arkadaşlarımız için değerli bir kaynak Ekselans.

Konu değiştirdik. Seçimlere, politikaya döndük.

CHP ağırlıklı hükümet zamanında da değişen pek birşey olmadı. Balıkçıların sorunları daha da büyüdü. Misina, ağ, tüm balıkçılık malzemeleri karaborsada. Şimdi Balıkçılar Derneği Başkanı Recep Kaptan, kooperatif kurmaya çalışıyor. Kooperatifleşme olursa balıkçılık malzemesi bulabileceğimizi umuyoruz.

Pahalılık aldı yürüdü, gidiyor. Bu arada yanımıza Muammer Ertaşkın adlı bir deniz emekçisi geldi, söze katıldı.

«Karatratolar kıyıdan sürekli denizin dibini tarıyor. Çocuk parmağı kadar balıklar, yavru balıklar Pamucak' tan bu yana yok edildi. BU CİNAYETTİR. Biz küçük tekneciler (Voliciler) aç kaldık. Esasında Karatratosu dört ay yasaktır. Yasa böyle. Nemenem iştir anlayamadık, yasağı iki aya indirdiler. Devlet bunun üzerine eğilmeli. Böyle giderse 10-15 yıl sonraya yeni nesil balık yiyemiyecektir.

Eşim Ebe-Hemşireydi. Vefat etti. Her muameleyi yerine getirdim. İki ay geçti, maaşım da bağlanmadı.»

Kıyı Jandarma Botları Trol ve Karatratonun yasal olmayan çalışmalarını mutlaka engellemelidir.

Ekselans devam ediyor:

«Aslında işçi sınıfı ve emekçi hareketini olduğu gibi bölmüşler. Birbirimize düşürmüşler. Birlik olmalıyız.»

Muammer Ertaşkın: «Adalet Partisi ve CHP dışında parti bilmiyorduk. Yeni yeni işçilerin, emekçilerin partisini tanımaya başladık. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ne oylarımızı vereceğiz.

Ben bu partinin Kuşadası ilçe örgütü kurucusuyum. Ben, Türkiye Sosyalist İşçi Partiliyim. Elbirliği ile partimizi yücelteceğiz..»

Yüzlerinin çizgileriyle denizin sert havasını, zorluklarını taşıyan iki yaşlı deniz emekçisine teşekkür ettim.

Daha iyi günlerde buluşalım... Hoşçakalın...

TÜRK-İŞ'IN «YÖNETIME KATILMA» YUTTURMACISI NE ANLAMA GELIYOR?

Türk-İş yöneticileri sosyal demokrat ağırlıklı hükümet yetkilileri ile yaptıkları görüşmelerde bir konu üzerinde «önemle» duruyorlar: «İşçilerin kamu sektöründeki işletmelerde yönetime katılması». Acaba Türk-İş yöneticileri bu talebi öne sürerken hangi amacı güdüyorlar?

İşçilerin yönetime katılması, devlet sektöründe bulunan ve genellikle zarar eden işletmelerde uygulanacaktır, ama özel sektörde uygulanmayacaktır. Çünkü «özel teşebbüs» özel mülkiyet konusunda çok duyarlıdır ve kendi işine başkasının karışmasını istemez. devlet sektörü ise ülkemizde eskiden beri «sahipsiz» bırakıldığından işçinin yönetime katılması gibi bir tasarı burada fazla sakınca yaratmadan yürürlüğe konulabilir. Üstelik bugüne kadar çaptan düşmüş devlet yetkilileri için bir arpalık gibi bu işletmelerden bir kaç sarı kullanılagelmiş olan sendika ağasının da yemlenmesi fena olmayacaktır.

Hem bu bahaneyle zarar eden işletmelerde işçiler de zararın sorumluluğunu yüklenmek zorunda kalacaktır.

Gerçekte ise «işçinin yönetime katılması» sloganı etrafında koparılan gürültü tam bir yutturmacadır. İçinde bulunduğumuz düzenin yoksulluk, pahalılık, işsizlik vb. bütün ürünlerinin baş sorumlusu bir avuç tekelcidir. Geniş emekçi halk yığınlarının başına dert olan bu zorluklardan kurtulmak için bir tek çare vardır: işçi sınıfının öncülüğünde halkın demokratik iktidarının kurulması. İşçiler siyasi mücadele vermeden kurtulamaz.

«Yönetime katılma» vb. aldatmacalar göz karartmak ve hedef şaşırtmaktan başka hiç bir amaç gütmüyor.

Türk-Iş'in Yönetime Katılma Konusundaki Önerileri Hükümete Verildi

● 440 sayılı yasada değişiklik isteyen Türk-İş önerilerinde yönetime seçilen işçilerin beş yıl süre ile sorumluluğa katılmaması isteniyor.

Ankara (anka) — Türk-İş'in kamu iktisadi teşebbüslerinde işçilerin yönetime katılmasıyla ilgili görüşü saptanmıştır.

Rize'de bir süre önce yapılan Türk-İş yönetim kurulunda varılan ilkeler çerçevesinde görevlendirilen özel komisyon bu konudaki çalışmalarını tamamlamıştır. 440 sayılı yasanın 7 ve 8 nci maddelerinin değiştirilmesiyle 36'ncı maddeye bir fıkra eklenmesini öngören Türk-İş önerileri hükümete sunulmuştur.

440 sayılı yasada değişiklik isteyen Türk-İş önerilerinde, KİT'lerdeki yönetime katılmada sendikaların etkinliğine ağırlık verilmesi istenilmiştir. Ayrıca yönetime seçilen işçilerin beş yıl süre ile sorumluluğa katılması istenmiştir.

Türk-İş önerilerinde 440 sayılı yasada değişiklik yapılması nedenleri anlatılırken söyle denilmiştir:

«Türk-İş devlet kesiminde aşırı merkeziyetçiliğin ve siyasi müdahalelerin önlenmesi, işçilerin bütün işyerlerinde yönetime etkili olarak katılması, kârdan ve gelir artışından pay almalarının sağlanmasını temel ilkeleri arasında saymış ve bu ilkelerin gerçekleşmesini öteden beri aralıksız savunagelmiştir.»

Türk-İş önerisinde yetki yasası çerçevesinde yapılacak yeni yasal düzenlemede sendikaların etkinliğini sarsabilecek hiçbir hükme yer verilmemesi de istenmiştir.

Türk-İş yönetime katılmayla ilgili 440 sayılı yasanın tümünün yeniden elden geçirilmesini ve bütünü üzerinde değişiklik yapılarak yasa ile düzenlenmesinin zorunlu olduğunu savunmuştur.

Türk-İş'in önerilerinde yönetim kurulu üyesi olan çalışanlar temsilcilerinden birinin Genel Müdür yardımcı yetki ve sorumluluğu ile görevlendirilmesi istenmiştir.

Hükümete sunulan öneride ayrıca sekiz kişiden oluşacak yönetim kurulunun dört üyesinin çalışanlar temsilcilerinden oluşması önerilmiştir.

İşçi temsilcilerinin yönetim kuruluna seçimi konusu da Türk-İş tarafından şöyle belirlenmiştir.

«En çok üyeye sahip en üst düzeydeki işçi kuruluşunun üyesi, işkolundaki yetkili sendika veya federasyonun yönetim kurulu tarafından adaylar arasında seçilir.»

AP'nin Tarım Kredi Kooperatifleri Ege Kongresi İçin Yalan Beyanda Bulunduğu Öne Sürüldü

SEÇİMLERİ CHP YANLISI GRUP KAZANDI

Geçtiğimiz günlerde kongresi yapılan Tarım Kredi Kooperatifleri Ege Bölge kongresinin yankıları sürüyor. CHP İzmir İl Başkanı Sedat Akman kooperatifçilik anlayışlarının demokratik halk kooperatifçiliği olduğunu açıklayarak şöyle dedi:

«Esas olarak CHP'nin kırsal alanda üreticiden yana olduğu anlaşılmıştır. Üreticiyi aracı, tefeci ve tüccara peşkeş çektirmeyeceğiz. Türk köylüsünün emeği, alınteri artık değerlendirilecektir...»

Kongrede meydana gelen olaylardan üzüntü duyduğunu ifade eden Akman, AP ileri gelenlerini 5 milyarlık güce sahip olan bu kuruluşu ellerine geçirmek için olanca güçlerini harcayarak olayları saptırmak istediklerini öne sürdü ve şöyle konuştu:

«Bazı AP milletvekilleri basına yanıltıcı bilgiler vermişlerdir. Gerçek dışı beyanatlarda bulunmuşlardır. Tabanca çekme diye bir olay yoktur.»

Öte yandan, Adalet Partisi İzmir Merkez İlçe Başkanı Yavuz Onursal, pazartesi günü yapılan ve CHP yanlısı grubun kazanımı ile sonuçlanan Türkiye Tarım Kredi Kooperatifi Ege Bölge Birliği kongresinin usulsüz olduğunu öne sürerek, iptali için mahkemeye başvurduklarını bildirdi.

AP Merkez Ilçe Başkanı Onursal, kongrede kolluk kuvveti yerine, CHP'li militanlara görev verildiğini de öne sürdü.

Verilen bilgiye göre Tarım Kredi Kooperatifi Ege Bölge Birliği yönetim kuruluna, İsmail Şenlikçi, İbrahim Erten, İsmet Tunay, getirildi. Birlik denetçiliğini ise Ali Kapbağlı ile Ali Güler kazandılar.

Seçim sonuçlarına göre merkez birliği temsilciliklerine seçilen üyelerin isimleri ise söyledir:

Yeşim Demirel, Refik Altuğ, Kasım Günay, Ali Sabırcan, Himmet Ballı, Mehmet Uçar, Mümin Yüce, Ali Rıza Muşlu, Ferda Angın, Ümmet Eren, Bedir Tarhan, Hüsamettin Öner, Zekeriya Çelik, Mustafa Gül, Ekrem Işıl.

DDY İşvereni İle DYF-İŞ Arasında Anlaşmazlık Sürüyor

Ankara (anka) — Devlet Demiryolları işvereni ile DYF-İŞ sendikası arasında Haziran ayı başından beri süren ve yaklaşık 40 bin işçiyi kapsayan sekizinci dönem toplu iş sözleşmelerinde çıkan anlaşmazlık Yüksek Uzlaştırma Kuruluna götürüldü.

Konuyla ilgili olarak bilgi veren DYF-İŞ yetkilileri toplantının İşletmeler Bakanlığında yapıldığını, işçi temsilcisi olarak toplantıya Türk-İş eğitim sekreteri Kaya Özdemir'in katıldığını söylediler.

DYF-İŞ yetkilileri, bundan önce İşletmeler Bakanı Kenan Bulutoğlu'nun başkanlığında yapılan görüşmelerden bir sonuç alınamadığını kaydetti.

Gerçek Konuşalım

Hüseyin Hasançebi

HAZIRLIK

Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası MESS daha şimdiden muhtemel grevlerin hazırlığını yapıyor. Madeni eşya işkolunun patronları bu nedenle sık bir araya geliyorlar, işçilere karşı savaş hazırlığını geliştiriyorlar. Hazırlıklara Türkiye Sanayicileri ve iş adamları Derneği TÜSİAD da katılıyor.

Halbuki alışılmış olan, işçilerin greve hazırlanmasıdır. Sendikalar, görüşmelerin seyrinden, işverenlerin tutumundan, gelişmeleri farkedebilir ve deneylerini, tecrübelerini grev hazırlığına dönüştürebilirler. Patronlar ise, yarına bakmaksızın ve günübirlik olarak, daha çok kâr edebilmek hesabıyla, tam bir anarşi içinde faaliyette bulunurlar. Bu, kapitalizmin işleyişinin gereğidir.

Eğer işverenler, bu genel yasanın dışına çıkıp, *olması muhtemel grevler* için bu günden hazırlık yapıyorlarsa, bunun arkasında, kararlı bir sınıf düşmanlığı kadar, politik hesaplar da aranmalıdır.

Demek ki, işçi sınıfı savunmaya ya da direnişe geçmeden MESS patronları saldırıya geçecek. İşkolunun kralları daha şimdiden kararlarını verdiler. Mal ve hammadde stoklarını bugünden güvence altına almayı, grev süresince ellerindeki malları bir misli daha pahalı satmayı düşünüyorlar. 1977 yılından deneyleri de var. İşçileri e.cak bu yoldan dize getirebileceklerini ummaktadırlar.

MESS patronlarının bu hazırlığına, hatta peşin hükümlülüğüne karşılık, işçi sınıfının da kendi hazırlığını yapması gerekir. Hatta, hazırlık işçi sınıfıyla sınırlı kalmamalı, bütün demokrasi güçlerini, işçi sınıfının dostlarını kucaklamalıdır. Eğer hazırlığı tam değilse, «grup sözleşmesi» işçi sınıfının çıkarlarına zarar verir. Geçmişte bu noktada gerilenmişse, bugün bu mevzide direnmek, işçi sınıfının bütün alanlarda mücadele verebileceğini kanıtlamak gerekir.

İşçi sınıfının hazırlığı, özellikle kendisiyle sınırlı kalmamalı çünkü, işverenlerin hazırlığı sorunun boyutlarının büyüyeceğini gösteriyor. Eğer olacaksa bu grevler, sermayeye karşı emekçilerin, gericiliğe karşı demokrasi güçlerinin mücadelesine dönüşecektir. Güçler bir noktaya yığılmalı,*MESS saldırısı geriletilmelidir.*

«Geriletilmelidir» diyoruz. Burjuvazinin dört dörtlük desteğinde saldıran MESS patronlarını grevlerle ezmeyi ummak sınıf mücadelesinin son sözünü grev alanlarında aramak anlamına gelir. Bugün *geriletebildiğimiz* burjuvaziyi yarın *ezme* şansına gerçekten sahip olacağız. Ama her aşamada mücadelemizin ve zaferimizin adını doğru koymalıyız.

Bu da yeterli değildir.

Emekçi sınıf dayanışmasını demir leblebi gibi burjuvazinin ağzına uzatmalı, hiç değilse köpek dişlerinden bir kaçını kırabilmeliyiz.

Kıracağız da...

Gönen Kömür İşletmeleri İle Dev-Maden-Sen Toplu İş Sözleşmesi İmzaladı

● TÜRK-İŞ'İN MADEN FEDERASYONUNDAN AYRILAN İKİ SENDİKA YERALTI - MADEN - İŞ SENDİKASINA KATILMA KARARI ALDI

Balıkesir (a.a.) — Balıkesir Gönen ilçesindeki Kömür İşletmeleri DİSK'e bağlı Dev Maden-Sen arasında toplu iş sözleşmesi bağıtlandı ve işçi ücretlerine 20 lira zam sağlandı.

İşletme yetkilileri, Türk-İş'e bağlı Matel-İş ile DİSK'e bağlı Dev Maden-Sen arasındaki yetki uyuşmazlığı nedeniyle görüşmelerin uzadığını, işçilerin Dev Maden-Sen'e geçmeleri sonucu sözleşmeyi bu sendika ile bağıtladıklarını bildirdiler.

Sözleşmeye göre, yeni dönem toplu iş sözleşmesi, 1 Eylül tarihinden itibaren geçerli olacak.

Öte yandan Türk-İş'e bağlı Maden Federasyonundan ayrılan iki sendika, DİSK'e bağlı Yeraltı Maden-İş sendikasına katılma kararı aldılar.

DİSK Yeraltı Maden-İş Sendikasından yapılan açıklamada, 1300 üyeli Doğu Karadeniz Maden İşçileri Sendikası ile 1800 üyeli, Türkiye Demir Çelik İşletmeleri Divriği müessesesindeki Cevher-İş Sendikasının genel kurullarında, katılma kararının alındığı belirtilerek şöyle deniliyor:

«Yıllardan beri madenlerde yoğun sömürüye maruz kalan, göçüklerde, grizu patlamalarında can veren maden işçileri artık içinde bulundukları durumu kavramaya çalışıyor, sömürü ve soygun düzenine son vermek için ne yapmaları gerektiğini kestirebiliyorlar.»

KÖY-KOOP ELMA ALIMINI SÜRDÜRÜYOR

Antalya (Özel) — Köy-Koop Antalya Birliği, bu yıl elma üretiminin yoğun olduğu Korkuteli ve Elmalı ilçelerinde üreticilerin elmalarını almayı kararlaştırdı.

«Amacımız üreticiden tüketiciye» diyen Köy-Koop Antalya Birliği Başkanı Onur Öztürk, gazetemize şu açıklamayı yaptı:

«Antalya Köy-Koop olarak şimdiye kadar emekçi halkımızın, gübre, mazot, ilâç, sera naylonu, demir, çimento, yağ gibi ihtiyaçlarını aracısız olarak temin etmelerine çalıştık. Şimdi de köylümüzün ürettiği elmayı aracıya - tefeciye - tüccara kaptırmamak istiyoruz. Bunun için, ilimizin Elmalı ve Korkuteli ilçelerinde yoğun olarak üretimi yapılan elmaya 10 TL. taban fiatı verdik. Tüccar 850 krş. vermektedir.»

Elmayı ihraç edeceklerini de söyleyen Öztürk, şunları ekledi:

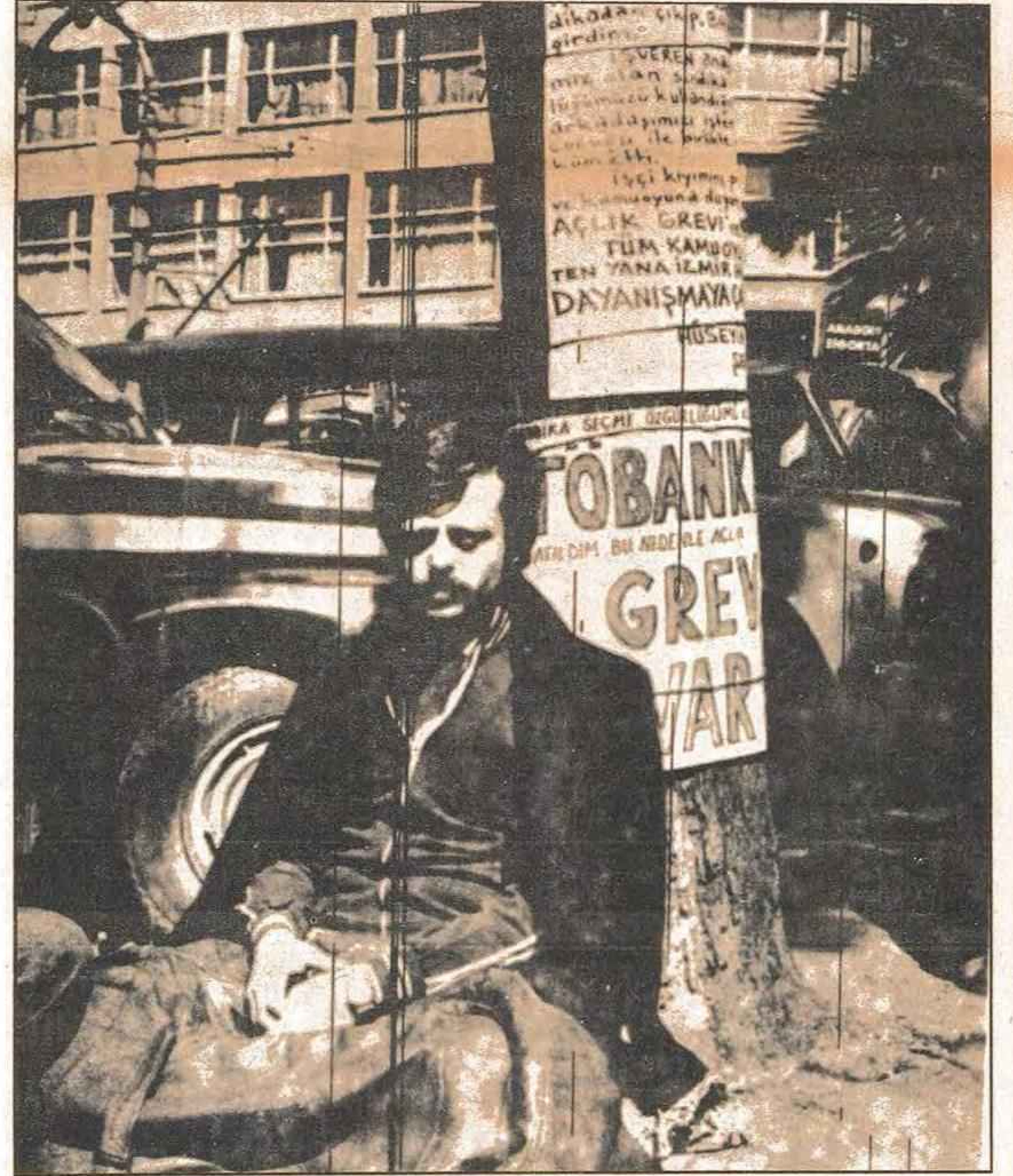
«Birliğimiz ilk defa böyle bir ihracat işi yapmaktadır. Elmayı fazla fiatla satarsak köylüye ek pirim vereceğiz.

Şu anda Elmalı ve Korkuteli köylerinde çalışmalarımız var. Köylüye yüzde 60'a varan kredi verdik ve üreticiye sandık dağıttık» dedi.

Köy-Koop'un çalışmaları elma üreticileri arasında memnunluk yarattı.

Öte yandan Elmalı ilçesinin Akçay bucağına bağlı Armutlu köyünde faşistler KÖY-KOOP'un elma alımı ile ilgili «ÜRETİCİLER! KÖY-KOOP, ELMA ALIMINA BAŞLAMIŞTIR» yazılı afişlerini yırttılar.

Olay Armutlu'da emekçi köylülerce tepkiyle karşılandı. Armutlu köylüleri: «Onlar ne kadar engellemeye çalışırsa çalışsınlar, alınterimizi tüccara yedirmeyeceğiz. Elmalarımızı KÖY-KOOP'a satacağız» dediler.

TÖBANK'TA İşten Atılan Memur Ölüm Orucunu Sürdürüyor

Bir süre önce TÖBANK'ın şubelerinde çalışan işçiler DISK'e bağlı Bank-Sen'e üye oldukları gerekçesiyle toplu olarak işten atılmışlardı. Işten atılanlardan Hüseyin Şenergüç'ün işverenin yasa dışı uygulamasını protesto için açlık grevini sürdürdüğü bildirildi.

Çalıştığı bankadan, işverenin istemediği bir sendikaya üye olduğu gerekçesiyle çıkartıldığını öne süren Hüseyin Şenergüç, pazartesi günü şube binasının karşısındaki kaldırıma oturarak açlık grevine başlamıştı.

DISK'e bağlı Bank-Sen'e üye oldukları için Türkiye çapında 150, Izmir'de de 64 çalışanın işlerine son verildiğini söyleyen Hüseyin Şenergüç, ölünceye dek açlık grevini tek başıma sürdüreceğim,» dedi.

Bankanın Izmir Merkez şubesinde 2 yıldır çalıştığını ve yüksek okul mezunu olduğunu söyleyen Şenergüç, şöyle devam etti:

«Işverenin çağdışı tutumunu ve yasalara aykırı işlemlerini kamuoyuna duyurmak, ilgilileri ikaz etmek ve 150 kişinin açlığa mahkum edilmesini protesto etmek için açlık grevi yapıyorum. Banka işvereni beni ve arkadaşlarımı, yalnızca sendika seçme özgürlüğümüzü kullandığımız için işten çıkarmıştır. Bu çok acı, katı ve demokrasi dışı bir tutumdur. Emekten yana olan herkesi, her kuruluşu dayanışmaya çağırıyorum.»

Son günlerde DİSK'e bağlı sendikaların etkin olduğu işyerlerinde işçilere yapılan baskılar ve işten atma olayları yaygınlaşmış bulunuyor. Sermayenin bu tür yasa dışı uygulamalarının toplu sözleşme döneminin yakınlaşması nedeniyle işçilere gözdağı verme amacını güttüğü bildiriliyor.